Azg
Azg armenian daily

12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2002 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 228 (2673)

Էրդողանը չի բացառում հանրաքվեն՝ Իրաքի դեմ պատերազմի դեպքում

Նախագահ Ջորջ Բուշի հետ հանդիպելուց հետո թուրքական «Առաջադիմություն եւ բարգավաճում» կուսակցության առաջնորդ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը երեկ հետմիջօրեին Նյու Յորքում ընդունվեց ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի կողմից: Հանդիպմանը հետեւած մամլո ասուլիսի ընթացքում Էրդողանը հայտարարեց, որ Իրաքի դեմ պատերազմի դեպքում Թուրքիայի մասնակցության հարցը թերեւս անհրաժեշտ լինի որոշել հանրաքվեի միջոցով, ինչը, մասնագետների կարծիքով, բացասական արդյունք կունենա Մ. Նահանգների եւ դաշնակիցների համար: «Թեեւ այդ որոշման կայացումը խորհրդարանի իրավասությունների մեջ է մտնում, սակայն նկատի ունենալով խնդրի կարեւորությունը, անհրաժեշտ է ուղղակի ժողովրդի կարծիքն ունենալ», ասաց Էրդողանը: Վերլուծաբանները չեն բացառում, որ սա հերթական քայլը կամ շանտաժն է Էրդողանի կողմից՝ Թուրքիայի պահանջներն իրականացնելու ճանապարհին:

ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒՄ

ԱՀԿ. Քարենպաստ հեռեւանքներ եւ հնարավոր վտանգներ

ԱԲԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանը վերջապես անդամագրվեց Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը: Դրան հասնելու համար մեզ անհրաժեշտ եղավ անցնել տարիներ տեւող գործընթաց. այդ կազմակերպության չափանիշներին համապատասխանեցնել բազմաթիվ օրենքներ. վերանայել որդեգրած դիրքորոշումը որոշ ապրանքային հարցերի վերաբերյալ: Բնականաբար, հարց է ծագում՝ ո՞րն է այդ ամենի նպատակը: Ի՞նչ ենք ստանալու դառնալով ԱՀԿ 145-րդ անդամը եւ ի՞նչ վտանգներ կարող են առաջանալ:

Փորձենք անդրադառնալ այս հարցերին եւ համադրել անդամակցության հնարավոր դրական ու բացասական հետեւանքները:

Հաջողություն պետք է փնտրել արտաքին շուկայում

Որ այս միջազգային կառույցին անդամակցում է 145 երկիր, որ դրան մեծ ջանքերի գնով հասավ այնպիսի զարգացող տնտեսություն ունեցող երկիր, ինչպիսին Չինաստանն է, որ անդամակցման են ձգտում մյուս երկրները եւ անգամ այնպիսի «փակ» տնտեսություն ունեցող երկիր, ինչպիսին Իրանն է, վկայում է դրա ավելի շուտ դրական նշանակության մասին: Սա՝ տեսականորեն: Իսկ գործնականում ԱՀԿ-ին անդամակցումը նշանակում է այլ վերաբերմունք եւ ընկալում արտաքին աշխարհի կողմից, երկրի նկատմամբ վստահելիության ավելի բարձր աստիճան, գործընկերության հավասար պայմաններ:

Տես էջ 2

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆՈՒՆ...

ՆԱՏՕ-ի բարձրաստիճան հրամանատարը ժամանում է Երեւան

Եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի զինված ուժերի գլխավոր հրամանատար Ջոզեֆ Ռալստոնը դեկտեմբերի 16-ին մեկօրյա այցով ժամանում է Հայաստան, հաղորդում է «Դե ֆակտո» գործակալությունը՝ վկայակոչելով ՀՀ ՊՆ մամլո գրասենյակը: Ամերիկացի գեներալին կընդունեն նախագահ Ռ. Քոչարյանը, պաշտպանության նախարար Ս. Սարգսյանը, արտգործնախարար Վ. Օսկանյանը:

«Ազգի» կողմից հավելենք, որ այս տարվա հոկտեմբերի կեսերին Ռալստոնն արդեն այցելել է Ադրբեջան եւ Վրաստան, այնպես որ՝ այս այցը կսահմանափակվի Հայաստանով:

Ադրբեջանում ամերիկացի գեներալը Բաքվի իշխանությունների հետ քննարկել է «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում ՆԱՏՕ-Ադրբեջան հարաբերությունների, ահաբեկչության դեմ պայքարում Ադրբեջանի ունեցած դերին վերաբերող հարցեր:

Հայ բարձրաստիճան պաշտոնյաների հետ հանդիպումներում առաջնային կլինի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում Հայաստան-ՆԱՏՕ հարաբերությունների ապագան: Ինչպես հայտնի է, 2003 թ. հունիսի 16–24-ը Հայաստանում տեղի կունենան ՆԱՏՕ-ի «Cooperative Best Effort-2003» («Համատեղ լավագույն ջանք») բազմազգ զորավարժությունները՝ մասնակցությամբ դաշինքի եւ նրա հետ համագործակցող մի շարք պետությունների զինված ուժերի: Առաջին անգամ (խաղաղ նպատակով) Թուրքիան Հայաստան կուղարկի ռազմական զորակազմ՝ բազմազգ զորավարժություններին մասնակցելու:

Ռուսաստանը «ակտիվորեն ձգտում է օգնել ադրբեջանական եւ հայկական կողմերին»

ՄՈՍԿՎԱ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացը «դժվար է առաջ գնում», CNA-ին հայտարարել են Ռուսաստանի ԱԳՆ ԱՊՀ 4-րդ դեպարտամենտում, ի պատասխան այդ հակամարտության կարգավորման հեռանկարների մասին հարցին: «Ինչպես ինքնուրույնաբար, այնպես էլ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների ֆորմատում, Մոսկվան եռանդուն ձգտում է օգնել ադրբեջանական եւ հայկական կողմերին հնարավորինս շուտ հասնել ղարաբաղյան խնդրի փոխզիջումային լուծման: Մեր դիրքորոշումը պարզ է՝ մենք պատրաստ կլինենք պաշտպանել դրա այն տարբերակը, որը կգոհացնի ներգրավված բոլոր կողմերին, եւ պայմանավորվածության հասնելու դեպքում հանդես գալ կարգավորման երաշխավոր»,- նշել են դեպարտամենտում: «Միաժամանակ, կարգավորման գործընթացն ինքնին դժվար է առաջ շարժվում: Այդ առնչությամբ մեծ հույսեր է Ռուսաստանը կապում Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների միջեւ շարունակվող անձնական երկխոսության հետ, քանի որ հատկապես նրանց փոխըմբռնումից է, առաջին հերթին, կախված գործի հաջողությունը», հայտարարել են Ռուսաստանի ԱԳՆ ԱՊՀ 4-րդ դեպարտամենտում:

Եմենն ուժգնորեն բողոքում է «Սմադների» բռնագրավման դեմ

Իսպանական 2 ռազմանավերի բռնագրաված «Սմադ» տիպի հրթիռների վերաբերյալ (տես՝ էջ 5) Հարավային Եմենի իշխանությունները երեկ երեկոյան հայտարարեցին, որ դրանց օրինական ճանապարհով պատվիրատուն եղել են իրենք՝ Եմենական բանակի պաշտոնական կարիքների համար: Եմենական իշխանություններն ուժգին բողոքով հանդես եկան Իսպանիայի եւ Մ. Նահանգների դեմ ու հրթիռների բռնագրավման արարքը համարեցին Եմենի սուվերեն իրավունքների ոտնահարում: Մինչ այդ ենթադրվում էր, որ հյուսիսկորեական արտադրության այդ հրթիռները սահմանված էին «Ալ Ղաիդայի» կամ միջազգային ահաբեկչական այլ կազմակերպությունների համար:

Եմենի հայտարարության սուտլիզ լինելը հաստատվելու դեպքում անհարմար վիճակ է ստեղծվելու Վաշինգտոնի եւ Իսպանիայի համար: Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունից հետո Եմենը պատրաստակամորեն համագործակցում է Մ. Նահանգների հետ ահաբեկչության դեմ պայքարում:

Վերջին պահին հայտնի դարձավ, որ Վաշինգտոնն ու Մադրիդը ընդունել են իրենց սխալը եւ հրթիռները հանձնել են Եմենին:

Լոռու մարզում անհետացել է 3-ամյա մանչուկ

ՎԱՆԱՁՈՐ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դեկտեմբերի 2-ին հայտարարություն էր ստացվել Լոռու մարզի Գուգարքի տարածաշրջանի ՆԳ բաժին. քարաբերդցի Գառնիկ Թունյանը հայտնում էր, որ դեկտեմբերի 1-ին 1999 թվականին ծնված որդին՝ Նարեկ Թունյանը, երկվորյակ քրոջ հետ դուրս է եկել տնից եւ այլեւս չի վերադարձել: Հետ եկած քրոջից եղբոր մասին որեւէ տեղեկություն ստանալ չի հաջողվել:

10 օր է անցել 3-ամյա քարաբերդցու անհայտացման օրից, սակայն փնտրտուքն այդպես էլ ցանկալի արդյունք չի տվել: Անգամ որսորդների, հետախույզ շների օգնությամբ հնարավոր չեղավ գյուղում կամ շրջակայքում հայտնաբերել Նարեկին: Արտակարգ իրավիճակների եւ քաղաքացիական պաշտպանության Լոռու մարզային վարչության պետ, գնդապետ Ժորա Պողոսյանի հավաստմամբ, որոնողական աշխատանքները շարունակվում են:

Նյութերով զբաղվում է Լոռու մարզի դատախազությունը:

Գերմանացիները «Ջերմուկը» վտանգավոր են համարում

Հյուսիս Հոենոս-Վեստֆալիա երկրամասի մայրաքաղաք Դյուսելդորֆում գտնվող սպառողների պաշտպանության նախարարությունը զգուշացնում է, որ Հայաստանից ներկրված «Ջերմուկ» հանքային ջուրը վտանգավոր է՝ Arsenium-ի (մկնդեղի) մեծ չափի առկայության պատճառով: Ինչպես տեղեկացնում է NRZ («Նոյե Ռուր-Ռայն ցայթունգ») օրաթերթ իր դեկտեմբերի 10-ի համարում, 31.700 ներկրված շշերից 920-ը մատակարարվել են Դույսբուրգին: Նախարարության փորձարկմամբ 1 լիտրի մեջ հայտնաբերվել է մինչեւ 0,35 եւ 0,36 միլիգրամ մկնդեղ (թույլատրելի առավելագույն չափաբաժինը մինչեւ 0,05 միլիգրամն է): Մինչեւ 3 լիտր «Ջերմուկ» ըմպելուց հետո մկնդեղի ընդունման Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության սահմանած շաբաթական առավելագույն թույլատրելի չափաբաժինն օրգանիզմում արդեն առկա կլինի, գրում է թերթը: Լուրը դեկտեմբերի 11-ին հաղորդեց նաեւ գերմանական ռադիոն:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

Մեր կողմից հավելենք, որ խնդիրն այնքան էլ կաղ չունի «Ջերմուկ» արտադրող ընկերություններ հետ: Հայաստանի հանքային բոլոր ջրերը բնական վիճակում ունեն նման քանակությամբ arsenium: Հարցին դեռեւս կանդրադառնանք:

Դենֆթաքը համաձայնագիր չի ստորագրի Կոպենհագենում

Կիպրոսի թուրքական համայնքի ղեկավար Ռաուֆ Դենֆթաքը երեկ հայտարարեց, որ առաջիկա երեքշաբթի՝ Կոպենհագենում կայանալիք եվրամիության համաժողովին չի ստորագրի որեւէ համաձայնագիր հունական կողմի հետ, առարկելով, որ դեռեւս հավելյալ բանակցություններ են անհրաժեշտ Նիկոսիայի իշխանությունների հետ:

Հիշեցնենք, որ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Կոֆի Անանն անցյալ ամիս Կիպրոսի հակամարտ կողմերին ներկայացրել էր 167 էջանոց մի փաստաթուղթ, որը կարող էր հիմք հանդիսանալ 1974 թ.-ից ի վեր, երբ թուրքական զորքը ներխուժեց Կիպրոս, կղզու վերամիացման համար: Կիպրոսցի հույները, որոնք Դենֆթաշին միշտ էլ մեղադրում են հարցի ձգձգման համար, իրենց վերաբերմունքն ու առաջարկություններն արդեն գրավոր ուղարկել էին ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարին, մինչդեռ թուրքերը ձգձգել էին իրենց պատասխանի առաքումը՝ պատճառաբանելով... Դենֆթաշի ֆախսի մեքենայի անսարքությունը:

Զահեւը 50 հազար ֆունտ ստեռլինգ գրավով ազատ է արձակվել

ԼՈՆԴՈՆ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մինչեւ հունվարի 9-ին Սիմեդ Զահեւին հանձնելու գործով ունկնդրումների վերսկսվելը նա 50 հազար ֆունտ ստեռլինգ գրավով ազատ է արձակվել նիստերի դահլիճից: Այսպիսի որոշում է ընդունել Բոու սթրիթի դատարանի դատավոր Թիմոթի Ուորկմենը: Գրավը դատարանում երաշխավորել է դերասանուհի Վանեսա Ռեդգրեյվը:

Դատավորի որոշմանը համապատասխան Զահեւը պետք է իր արտասահմանյան անձնագիրը հանձնի ոստիկանությանը, չունենա ոչ մի այնպիսի փաստաթուղթ, որով կարող է հեռանալ Մեծ Բրիտանիայից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒ

Կենսագրականներ. գովաբանական եւ...

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երբ սկսեցի կարդալ «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի դեկտեմբերի 11-ի համարում հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրվածների կենսագրական տվյալների հրապարակումը, մի պահ կասկածեցի, թե որոշ թեկնածուներ անցել են քարոզչության, չնայած ժամանակը չէ:

Բացի քարոզչություն հիշեցնող գովաբանական գնահատականներից ու որակումների գեղարվեստական աստիճաններից, որոշ կենսագրականներ անգամ ճարական ու տնտեսածառային բովանդակություններ ունեն:

Հանրապետության նախագահի թեկնածու առաջադրված 15 հոգուց սովորական, հասակ եւ առանց այլեւայլություններ իրենց կենսագրականները ներկայացրել են Վլադիմիր Դարբինյանը, Ստեփան Դեմիրճյանը, Արամ Կարապետյանը, Արամ Հարությունյանը, Պետրոս Մակեյանը, Գառնիկ Մարգարյանը, Արամ Սարգսյանը («Հանրապետություն»), Ռոբերտ Քոչարյանը:

Մնացյալներից, օրինակ, Ռուբեն Ավագյանի՝ «Միավորված հայեր» կուսակցության ստորագրությամբ կենսագրականում 1993-95 թթ. պաշտպանության, արտաքին եւ ազգային անվտանգության նախարարություններում ծառայելու ժամանակ «այդ աշխատասեր գործին զուգահեռ Ռուբեն Ավագյանն ուժ ու եռանդ չի խնայել աջակցելու հայոց ազգային բանակի իրավական կայացմանը, ինչպես նաեւ ղարաբաղյան ազատամարտին»:

Ռուբեն Ավագյանի կենսագրականից տեղեկանում ենք նաեւ, որ վերը նշված գործերում «ուժ ու եռանդ չխնայող» պրն Ավագյանը, «Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի կապակցությամբ, այլ հաստատությունների հետ համատեղ կատարել է 1700 տնկիների ծառատունկ»:

Տես էջ 2

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

Սկիզբը էջ 1

Սակայն հիմնականը, որի մասին առավել հաճախ է նշվում, արտահանման համար նպաստավոր պայմանների ստեղծումն է: Պատահական չէ, որ ԱՀԿ-ին անդամակցելու բարենպաստ հեռանկարների մասին, բացի ոլորտային պաշտոնյաներից, ոգեւորվածությամբ խոսում են արդեն կայացած եւ արտահանման ուղղվածություն ունեցող ընկերությունների ղեկավարները: Նկատի ունենալով Հայաստանի արտաքին առեւտրի մեծ բացասական հաշվեկշիռը (մոտ 500 մլն դոլար), մեր երկրի փոքր ու սահմանափակ ներքին շուկան, ակնհայտ է, որ արտահանման աճը Հայաստանի տնտեսության զարգացման միակ երաշխիքն է:

Այսինքն, անգամ եթե ներքին շուկայում ԱՀԿ-ի անդամակցման հետեւանքով մեր արտադրողների դիրքերը սասանվեն, առա արտահանման հասակ ուղղվածություն ունենալու դեպքում դա նրանց ընդհանուր տնտեսական գործունեության վրա լուրջ ազդեցություն չի ունենա: Իսկ արտահանման ուղղվածություն կարելի է ունենալ միայն բարձորակ արտադրանք թողարկելու դեպքում: Այս առումով ԱՀԿ-ի դեռ անգնահատելի է այն կոչիրի մեր արտադրողներին մասնական ուշադրություն հատկացնել որակական չափանիշներին եւ հաջողությունը որոնել արտաքին, գաս ավելի ընդարձակ շուկաներում:

Որքանո՞վ են իրական վտանգները

Այդուհանդերձ, հնարավո՞ր է, որ Հայաստանի ներքին շուկան լուրջ ցնցումների ենթարկվի ԱՀԿ-ին անդամակցության, ավելի կոնկրետ ներմուծման ծավալների աճի հետեւանքով: Նախ նշենք, որ Հայաստանը մինչ այդ էլ ամենալիբերալ տնտեսություն ունեցող երկրների շարքում էր: Ներմուծման համար սահմանված են մաքսատուրքերի երկու դրույքաչափեր՝ 0 եւ 10 տոկոս: Այսինքն՝ արդեն իսկ հիմա ներմուծողները կամ ընդհանրապես մաքսատուրք չեն վճարում եւ արտադրողների հետ գտնվում են նույն հարկային դաշտում, կամ վճարում են գաս փոքր եւ ԱՀԿ-ի չափանիշներով թույլատրելի մաքսատուրք:

Ներմուծման հետեւանքով տեղական արտադրությանը հասցվելիք հնարավոր վնասի կամ վնասի վտանգի կանխման նպատակով ընդունվել է «Ներքին շուկայի պաշտպանության մասին» օրենքը: Այն, վերոնշյալ հանգամանքների դեպքում, թույլ է տալիս մինչեւ 15 տոկոսի չափով հովանավորել տեղական արտադրողին, մաքսատուրքեր բարձրացնել կամ անգամ ներմուծվող ապրանքի համար չափաբաժին (քվոտա) սահմանել: Սակայն խոսքը համարժեք որակ ունեցող ապրանքների մասին է, եւ տեղական արտադրողը պետք է հիմնավորի, որ ոչ թե իր ապրանքի ցածրորակության, այլ ներմուծման աճի հետեւանքով է վնասներ կրում: Դժվարին խնդիր թերեւս սա է: Տեղական արտադրողի համար խնդիր կառաջանա ներմուծողի կողմից դեմպինգային գներ սահմանելու դեպքում: Ճիշտ է, այս դեպքում եւս գործում է «Հակադեմպինգի մասին» օրենքը, բայց ակնհայտ է, որ տեղական արտադրողների համար եւ անփորձության, եւ հավելյալ ծախսերի պատճառով սկզբնական շրջանում դժվար կլինի օգտվել օրենքներից: Մյուս կողմից էլ, բարեբախտաբար կամ դժբախտաբար, Հայաստանը դեռեւս խոշոր ընկերությունների համար լուրջ հետաքրքրություն չի ներկայացնում նույն՝ փոքր շուկա լինելու պատճառով: Ուստի, գոնե առայժմ, լուրջ վտանգ դեմպինգային գներով ներմուծման ծավալման համար, չկա:

Տեղական արտադրողի համար, հատկապես եթե նոր է սկսել իր գործունեությունը, ներքին շուկայում դիրքերը կորցնելու վտանգն իրական կարող է դառնալ կամ արտադրած ապրանքի ցածրորակության, կամ ոչ ճկուն գնային քաղաքականության հետեւանքով: Այս գործոնները, ԱՀԿ-ին անդամակցելուց հետո ավելի առարկայական են դառնալու:

Ամենաբարդ խնդիրները կարող են առաջ գալ գյուղատնտեսության հարկման եւ սուբսիդավորման հարցում, որի պատճառով պարբերաբար հեռանկարվում էր Հայաստանի անդամակցությունն այս կառույցին: Սակայն այս մասին կանդրադառնանք մեկ այլ հրապարակմամբ, սահմանափակվելով միայն այն նշումով, որ չնայած 6 տարվա միջանկյալ ժամկետի եւ սուբսիդավորման առավել մեծ չափերի մասին պայմանավորվածությանը, սկզբնական շրջանում որոշակի խառնաշփոթ եւ դժգոհություններ կառաջանան: Գերխնդիրն այստեղ պետք է լինի գյուղատնտեսության մեջ անկման երեւույթներ թույլ չտալը: Եթե այս զգայուն հարցը բացառենք, ապա մնացած բոլոր առումներով մեր երկրի անդամակցումն ԱՀԿ-ին մեր տնտեսության համար հիմնականում դրական նշանակություն կունենա:

ԱՀԿ. Բարենպաստ հեռանկարներ եւ հնարավոր վտանգներ

ունենալով Հայաստանի արտաքին առեւտրի մեծ բացասական հաշվեկշիռը (մոտ 500 մլն դոլար), մեր երկրի փոքր ու սահմանափակ ներքին շուկան, ակնհայտ է, որ արտահանման աճը Հայաստանի տնտեսության զարգացման միակ երաշխիքն է:

Այսինքն՝ անգամ եթե ներքին շուկայում ԱՀԿ-ի անդամակցման հետեւանքով մեր արտադրողների դիրքերը սասանվեն, ապա արտահանման հասակ ուղղվածություն ունենալու դեպքում դա նրանց ընդհանուր տնտեսական գործունեության վրա լուրջ ազդեցություն չի ունենա: Իսկ արտահանման ուղղվածություն կարելի է ունենալ միայն բարձորակ արտադրանք թողարկելու դեպքում: Այս առումով ԱՀԿ-ի դեռ անգնահատելի է այն կոչիրի մեր արտադրողներին մասնական ուշադրություն հատկացնել որակական չափանիշներին եւ հաջողությունը որոնել արտաքին, գաս ավելի ընդարձակ շուկաներում:

Որքանո՞վ են իրական վտանգները

Այդուհանդերձ, հնարավո՞ր է, որ Հայաստանի ներքին շուկան լուրջ ցնցումների ենթարկվի ԱՀԿ-ին անդամակցության, ավելի կոնկրետ ներմուծման ծավալների աճի հետեւանքով: Նախ նշենք, որ Հայաստանը մինչ այդ էլ ամենալիբերալ տնտեսություն ունեցող երկրների շարքում էր: Ներմուծման համար սահմանված են մաքսատուրքերի երկու դրույքաչափեր՝ 0 եւ 10 տոկոս: Այսինքն՝ արդեն իսկ հիմա ներմուծողները կամ ընդհանրապես մաքսատուրք չեն վճարում եւ արտադրողների հետ գտնվում են նույն հարկային դաշտում, կամ վճարում են գաս փոքր եւ ԱՀԿ-ի չափանիշներով թույլատրելի մաքսատուրք:

Ներմուծման հետեւանքով տեղական արտադրությանը հասցվելիք հնարավոր վնասի կամ վնասի վտանգի կանխման նպատակով ընդունվել է «Ներքին շուկայի պաշտպանության մասին» օրենքը: Այն, վերոնշյալ հանգամանքների դեպքում, թույլ է տալիս մինչեւ 15 տոկոսի չափով հովանավորել տեղական արտադրողին, մաքսատուրքեր բարձրացնել կամ անգամ ներմուծվող ապրանքի համար չափաբաժին (քվոտա) սահմանել: Սակայն խոսքը համարժեք որակ ունեցող ապրանքների մասին է, եւ տեղական արտադրողը պետք է հիմնավորի, որ ոչ թե իր ապրանքի ցածրորակության, այլ ներմուծման աճի հետեւանքով է վնասներ կրում: Դժվարին խնդիր թերեւս սա է: Տեղական արտադրողի համար խնդիր կառաջանա ներմուծողի կողմից դեմպինգային գներ սահմանելու դեպքում: Ճիշտ է, այս դեպքում եւս գործում է «Հակադեմպինգի մասին» օրենքը, բայց ակնհայտ է, որ տեղական արտադրողների համար եւ անփորձության, եւ հավելյալ ծախսերի պատճառով սկզբնական շրջանում դժվար կլինի օգտվել օրենքներից: Մյուս կողմից էլ, բարեբախտաբար կամ դժբախտաբար, Հայաստանը դեռեւս խոշոր ընկերությունների համար լուրջ հետաքրքրություն չի ներկայացնում նույն՝ փոքր շուկա լինելու պատճառով: Ուստի, գոնե առայժմ, լուրջ վտանգ դեմպինգային գներով ներմուծման ծավալման համար, չկա:

Տեղական արտադրողի համար, հատկապես եթե նոր է սկսել իր գործունեությունը, ներքին շուկայում դիրքերը կորցնելու վտանգն իրական կարող է դառնալ կամ արտադրած ապրանքի ցածրորակության, կամ ոչ ճկուն գնային քաղաքականության հետեւանքով: Այս գործոնները, ԱՀԿ-ին անդամակցելուց հետո ավելի առարկայական են դառնալու:

Ամենաբարդ խնդիրները կարող են առաջ գալ գյուղատնտեսության հարկման եւ սուբսիդավորման հարցում, որի պատճառով պարբերաբար հեռանկարվում էր Հայաստանի անդամակցությունն այս կառույցին: Սակայն այս մասին կանդրադառնանք մեկ այլ հրապարակմամբ, սահմանափակվելով միայն այն նշումով, որ չնայած 6 տարվա միջանկյալ ժամկետի եւ սուբսիդավորման առավել մեծ չափերի մասին պայմանավորվածությանը, սկզբնական շրջանում որոշակի խառնաշփոթ եւ դժգոհություններ կառաջանան: Գերխնդիրն այստեղ պետք է լինի գյուղատնտեսության մեջ անկման երեւույթներ թույլ չտալը: Եթե այս զգայուն հարցը բացառենք, ապա մնացած բոլոր առումներով մեր երկրի անդամակցումն ԱՀԿ-ին մեր տնտեսության համար հիմնականում դրական նշանակություն կունենա:

Կենսագրականներ. գովաբանական եւ...

Սկիզբը էջ 1

Կենսագրության այս օրինակը, մյուս «կենսագրականների» համեմատությամբ, բավականին մեղմ է իր գնահատականներում: Ի հակադրություն սրա, Արատես Գեղամյանի կենսագրությունը, «Ազգային միաբանություն» կուսակցության լրատվական կենտրոնի կողմից ստորագրված, բավականին հարուստ է «փիկչական» գնահատականներով, նաեւ հիշյալ թեկնածուի եզակիության որակումներով: Սանձավորապես պարզվում է, որ Գեղամյանի երեւանի հաղթաթղթ լինելու ժամանակ (1989-90 թթ.) «ավարտվել է Մասիս-Երեւան եւ Արզական-Երեւան քաղաքների ստեղծագործությունը... մեծության բարձ է տացել Դավիթբեկի կամրջի շինարարությունը»: Մեր իրականությունը, ավանդաբար, փաստեց, որ այդ «մեծության» բարձը բավարար չէր կամրջի շինարարությունն ավարտելու համար:

Կենսագրականը մեզ լուսաբանում է նաեւ, որ 1990 թ. մայիսի 27-ին Նուբարաշենի հայտնի իրադարձությունների օրը «մի խումբ ազատամարտիկների հետ Արատես Գեղամյանը կանխել է Երեւանցիներին սպառնացող վտանգը»:

Երեւանցիներին «վտանգից փրկող» Գեղամյանը, հանդերձ կենսագրականի որակումների, «բազմիցս հանդես է եկել հանրաքվեության սոցիալ-տնտեսական ծգնաձայի հաղթահարմանն ուղղված ծրագրային առաջարկություններով, հիմնավորել է իշխանությունների վարած հաղթականության արատավոր լինելը...»: Այսինքն բավական չէ, Արատես Գեղամյանի կենսագրության մեջ հատուկ «կենսագրական տվյալ» է դարձել այն, որ Գեղամյանը «ոչնչացրել է հանրաքվեության նախագահի հրաժարականը»:

Պարույր Հայրիկյանի կենսագրությունը ներկայացրել է պատմաբան Նորայր Խանզադյանը: Վերջինս նախ անհրաժեշտություն է համարել, պատմական էսկուրս կատարելով, «հանդիմանել» Հայրիկյանի ծնողներին:

Պահպանելով Պարույր Հայրիկյանի բանաստեղծությունների ու երգերի ստեղծման ժամանակագրությունը՝ պատմաբանը շարայ որակումներ է տվել՝ չմոռանալով անընդհատ մեջբերումներ անել Հայրիկյանի տարբեր առիթներով տարբեր տեղերում առածներից:

Ավելի շատ գեղարվեստական ստեղծագործություն հիշեցնող կենսագրականն այնուհետեւ բովանդակում է Պ. Հայրիկյանի տարբեր բանտերում հայտնվելով դեռեկտիվ պատմության: Հետո պատմաբան Խանզադյանը պատմում է «թեւաթափ» չլինող Հայրիկյանի մասին, ում մասին հաղորդագրություններով «այդ ամբողջ ժամանակաշրջանում աշխարհի բոլոր թերթերը լի էին»:

Հանրաքվեության նախագահի թեկնածու առաջադրվածների մեջ ամենաերկար կենսագրականում Հայրիկյանի «ոդիսականը» հանգեցվում է նրան, որ Հայրիկյանի «ժողովրդավարություն խոսով եւ գործով» գիրքը (2002 թ., Երեւան) որակվում է «հանրադարձային կարեւորության խոսք ժողովրդավարական սկզբունքների վերաբերյալ»:

Մեկ այլ թեկնածու առաջադրված Ռաֆֆի Հովհաննիսյանը, հավանաբար խիստ կարեւորելով նախնիների ծագումնաբանությունն ու նրանց ուխտն շրջանակները, իր իսկ հիմնադրած եւ ղեկավարած Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի գործունեությունը որակել է «լայնաձավալ», իսկ դիրքորոշումները՝ «անալյաս»:

Պրն Հովհաննիսյանը նախ գերադրական գնահատականներով է բնութագրել նաեւ «Հայաց Երեւանից» սեփական նախաձեռնությամբ հիմնված ամսագիրը: Վերջինս կենսագրականում ներկայացվում է որպես հասարակական-քաղաքական-մշակութային ամսագիր, որը «կամրջում է հայության հայաստան-սփյուռք հատվածները՝ անդրադառնալով նաեւ աշխարհաքաղաքական կարեւորագույն խնդիրների»:

Կենսագրականն ավարտվում է 1988 թ. երկրաշարժից հետո Հովհաննիսյան ընտանիքի՝ Հայաստանում հաստատվելու պատճառաբանությամբ, այն է՝ Հովհաննիսյանները մեծացել եւ դաստիարակվել են «ազգային արժանների կենսունակության ընչով»:

Վազգեն Մանուկյանն իր կենսագրության մեջ հաջողված որակելով 1990-91 թթ. սեփական վարչապետությունը, նշում է. «Վարչապետին ընձեռված լիազորությունները եւ գործելակերպն առաջացնում էին իշխանական վերնախավի դժգոհությունը»: Սա բացատրվում է նրանով, որ Վազգեն Մանուկյանը նախընտրում էր «հանգործակցել բոլոր քաղաքական ուժերի հետ»:

Այնուհետեւ եզակիության ինչ-որ մոտեցում ունենալու համար Վազգեն Մանուկյանը հետխորհրդային տարիների Հայաստանում որակվում է «...առաջին եւ առայժմ միակ քաղաքական գործիչը, որը հանուն սկզբունքների բարձրագույն պատասխանատվության հրաժարական է տվել»:

Ինքնագնահատականը. 1996 թ. նախագահական ընտրություններում ժողովրդի «վստահության քվեի» արժանացած Վազգեն Մանուկյանի՝ պատասխանությամբ նախարարի պատասխանատու դարձած ժամանակ է սկսվել մեր բանակի փայլուն հաղթանակների շրջանը:

Դեռ Արշակ Սադոյանի կենսագրականը գրեթե չի տարբերվում հեղինակի «հրապարակային ելույթներից»: Տարբեր երեւույթների ու հանգամանքների դեմ Սադոյանի պայքարը, ըստ կենսագրականի, սկսվում է 1991 թ.-ից, երբ կենսագիրը «պայքար է ծավալել «ՀՀ նախագահի մասին» օրենքի նախագծի դեմ»:

Արշակ Սադոյանի կենսագրությունից կարելի է ենթադրել, որ «անձնականը երկրի ու ժողովրդի շահերին ստորադասող» Արշակ Սադոյանը ոչ՝ ՀՀՇ անդամ է եղել, ոչ էլ երբեւէ պատասխանատու պաշտոններ զբաղեցրել:

1989 թ.-ից սկսած Սադոյանը «սկզբունքայնորեն պայքարում է» եւ «մեծ ջանքեր է գործադրել» ազգային-ազատագրական շարժման ղեկավարներին՝ շարունակում է պայքարել»:

Ամենահետաքրքրականը նշված կենսագրության ավարտն է. «ԱԺԴ կուսակցությունը գտնելով, որ երկրում պետք է կատարվեն արմատական փոփոխություններ եւ արժեւորելով այդ գործում Ա. Սադոյանի կարողությունները, նրան առաջադրել է առաջիկա նախագահական ընտրություններում ՀՀ նախագահի թեկնածու»:

Փրկչական ինչ-որ միտում ցուցաբերող այս որակումը որոշ առումով մոտ է Արամ Սարգսյանին (ՀՊԿ) տրված գնահատականին:

Արամ Սարգսյանի կենսագրականն, առանց այլեւայլության, ավարտվում է. «ՀՊԿ նախագահ Արամ Սարգսյանն ունի սկզբունքային եւ անբասիր, հաղթականապես հատուն գործչի համբավ»:

Նախընտրական հարազչություն սկսելու ժամկետից բավականին շուտ սկսված նման կենսագրական «գնահատականներն» այսպես թե այնպես վկայում են, մեր քաղաքական գործիչները դարձյալ գործում են առանց «խաղի կանոնների»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է ամեն օր
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Հեռ.՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տրպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱՊՀ ԴԻՏՈՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Յուրի Յարովը կարեւորում է իրոք ազատ ընտրությունները

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՊՀ Միջխորհրդարանական վեհաժողովի դիտորդական առաքելությունը Հայաստանում կսկսի գործել 2003 թ. հունվարի 19-ից՝ նախագահական ընտրությունների անցկացումից մեկ ամիս առաջ: Այս մասին ՀՀ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Արսակ Սահրադյանի հետ դեկտեմբերի 11-ի հանդիպման ավարտին լրագրողներին հայտնեց ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Յուրի Յարովը, նշելով, որ դիտորդներ կլինեն նաեւ ԱՊՀ անդամ երկրների ԿԸՀ-ներից, ներկայացուցիչներ ԱՊՀ երկրներից: Ըստ նրա, Հայաստան գործուղվելիք դիտորդների թիվը կորոշվի ըստ անհրաժեշտության, այնուհանդերձ, նրանք կլինեն 40-ից ոչ պակաս: Դիտորդները

բացարձակ համոզմունք հայտնեց, որ ՀՀ ԿԸՀ անդամները բավականին որակավորում, փորձառություն եւ գիտելիքներ ունեն: Ըստ ԱՊՀ գործադիր քարտուղարի, իր հետ հանդիպմանը ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը նաեւ որոշեց շահագրգիռ անձ կարեւորել է ազատ, թափանցիկ ընտրությունների անցկացումը: Ամենից կարեւորն այն է, եզրափակեց Յարովը, որպեսզի ընտրություններն իրոք լինեն ժողովրդավարական, ազատ եւ արտացոլեն ժողովրդի կամքը:

Նախագահ Ա. Ղուկասյանը պրոֆ. Ռ. Հովհաննիսյանին պարգեւել է «Մեսրոպ Մաշտոց» մեդալ

Լոս Անջելեսից Ռիչարդ Հովհաննիսյանից ստացված հաղորդագրության համաձայն, ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանն օրերս անձամբ պրոֆ. Ռիչարդ Հովհաննիսյանին է հանձնել հանրապետության «Մեսրոպ Մաշտոց» մեդալը: Արարողությունը տեղի է ունեցել Գլենդեյլում, տեր եւ տիկ. Արթուր Նազարյանների բնակարանում: Նախագահ Ղուկասյանը գնահատական ջերմ բառերով է արտահայտվել Լեռնային Ղարաբաղի պատմության ուսումնասիրմանը եւ նրա ինքնորոշման իրավունքի միջազգային ճանաչման գործին բերած նրա նպաստի մասին:

Իր հերթին, պրոֆ. Հովհաննիսյանը շնորհակալություն է հայտնել ԼՂՀ նախագահին ու ժողովրդին իր վաստակի գնահատման համար եւ խոսել 1960-ական թթ. իր կողմից Ղարաբաղը մտավոր կերպով հայտնաբերելու փաստի մասին:

«Մաշտոց» մեդալը պրոֆ. Հովհաննիսյանի ստացած պարգեւատրումների շարքում վերջինն է, գրում է Ռ. Հովհաննիսյանը: Նախապես նա արժանացել է Գարեգին Բ Ամենայն հայոց հայրապետի շնորհած «Մեսրոպ Մաշտոց» եւ Արամ Ա կաթողիկոսի «Սբ. Սահակ եւ Սբ. Մեսրոպ» շքանշաններին, ինչպես նաեւ ՀՀ «Մովսես Խորենացի» մեդալին: Եվ ոչ միայն: Պրոֆ. Հովհաննիսյանը, որ UCLA համալսարանում հայ ժողովրդի ժամանակակից պատմության ամբիոնի վարիչն է, գիտական ու ակադեմիական բազմաթիվ տիտղոսների է արժանացել հայաստանյան եւ ամերիկյան գիտակրթական հաստատությունների կողմից:

Հայացք

Հասարակության, քաղաքական ուժերի եւ հասկապես մամուլի համար շաս պատասխանատու ու լարված ժամանակաշրջանում՝ նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների շեմին, երեկ ժուռնալիստների միությունը գումարել էր իր X համագումարը:

53 տարվա պատմություն ունեցող ժուռնալիստների միությունն իր

ՄԱՄՈՒԼ

Հայաստանի ժուռնալիստների միության X համագումարը

Երրորդ անգամ միության նախագահ ընտրվեց Աստղիկ Գեւորգյանը

Տասարակության, քաղաքական ուժերի եւ հասկապես մամուլի համար շաս պատասխանատու ու լարված ժամանակաշրջանում՝ նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների շեմին, երեկ ժուռնալիստների միությունը գումարել էր իր X համագումարը:

53 տարվա պատմություն ունեցող ժուռնալիստների միությունն իր շուրջն է համախմբել լրագրողական մի մեծ բանակի, որն օրեցօր համալրվում է:

Լրագրողներն ու լրատվամիջոցները լրջորեն գիտակցում են, որ սեփական վարկանիշն ու անկախությունը պահպանելու համար իրենց առաջնահերթ պարտականությունը հասարակության համար լրատվական բարձրակարգ սպասարկում ապահովելն է, որը պայմանավորված է նախ եւ առաջ ազատ տեղեկատվություն ստանալու իրավունքով: Երբ անհիմն սահմանափակվում է այդ իրավունքը, ոտնահարվում է ոչ միայն խոսքի, մամուլի ազատությունը, այլեւ հասարակության յուրաքանչյուր անդամի ազատ խոսքի եւ տեղեկատվություն ստանալու սահմանադրական իրավունքը: Ցավով պետք է նշել, ասաց ժուռնալիստների միության նախագահ Աստղիկ Գեւորգյանը վարչության հաշվետու ելույթում, որ ՀՀ այդ իրավունքն ամրագրված է միայն մեր սահմանադրության 24-րդ հոդվածում: Հատուկ անդրադարձավ նաեւ ՀՀ արդարադատության նախարարության ներկայացրած օրենքի նախագծին (առաջին տարբերակը), որը մեծ աղմուկ առաջացրեց: Բարեբախտաբար այս անգամ կարծես թե լսելի եղավ ժուռնալիստների ձայնը եւ առաջարկված փոփոխություններն ու դիտողությունները նոր տարբերակում ընդգրկվեցին:

Տկն Գեւորգյանը մանրամասն ներկայացրեց վերջին հինգ տարիների միության լայնածավալ գործունեությունը՝ բազմաթիվ եւ բազմաբնույթ սեմինարների կազմակերպումը, աջակցությունը վեստրան լրագրողներին, նաեւ մի շարք մարզային թերթերին, երիտասարդ լրագրողներին: Խոսվեց նաեւ, թե ինչպես ժուռնալիստի թեթեւ ձեռքով վարկաբեկման փորձ է արվում՝ հանիրավի հոդվածներ գրելով մեր ճանաչված մտավորականների, արվեստագետների, նաեւ իրենց լրագրող գործընկերների մասին... «Մենք մերժում ենք նման ժուռնալիստիկան, դա ոչ մեկին դափնիներ չի բերել, գրում են ու գրում ֆենի, չարության ծարավով, մանր վրեժխնդրությամբ, մոլորված, թե լրագրողական սխրանք են կատարում...»: Վերջերս տարբեր սեմինարների, կլոր սեղանների հանդիպումների ժամանակ շաս քննադատվեցին ժուռնալիստների ինքնակարգավորման, մասնագիտական էթիկայի հարցերը. առաջարկություններ են արվում ստեղծելու «Մամուլի դատարան», «Մամուլի խորհուրդ» կամ «Էթիկայի ազգային հանձնաժողով»: Կասկածից վեր է, որ այդ կառույցը կնպաստի մեր մասնագիտական հանձնաժողովի անդամների հուզմունքից զփոթված ուսանողուհիներին տվեցին տարբնույթ հարցեր, ընդհուպ՝ «ինչպե՞ս եք պատկերացնում ձեր առաջին ամուսնուն»: Ոմանք պատկերացրին, ոմանք ոչ: Ուսանողուհիներից մեկն էլ ասաց, որ շաս է սիրում «արտասահմանական երաժշտություն»: Ի դեմ, նրանցից շատերն, իրենց խոսքերով, մրցույթին մասնակցելու ցանկություն են հայտնել իրենց կյանքում փոքր-ինչ փոփոխություն մտցնելու եւ «բարձր հասարակության» հետ զբաղվելու նպատակով: Մրցույթում հաղթելու տրամադրվածությամբ ընդամենը մի քանիսն էին այրի ընկնում: Ինչեւէ, մրցույթը կավարտվի Մոսկվայում, որին կմասնակցեն մոսկվայաբնակ եւս 5 հայաստանցի ուսանողուհիներ: Ռուսաստանի հայերի միությունը պատրաստակամություն է հայտնել հովանավորելու միայն Հայաստանի քաղաքացի ուսանողուհիների մասնակցությամբ «Միսս ուսանողուհի-2002» մրցույթը, որից հետո այն կդառնա համահայկական, եւ մասնակցելու իրավունք կստանան հայ ուսանողուհիներն աշխարհի տարբեր երկրներից:

«Միսս ուսանողուհի-2002» տիտղոսին արժանացած գեղեցկուհին, բացի մրցանակային ֆոնդից, կստանա «Միսս Հայաստան» եւ «Աշխարհի միսս ուսանողուհի» գեղեցկության մրցույթներին մասնակցելու ուղեգիր:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հ. Գ. Վերջում անդրադառնանք լրագրողներին տրված մամլո հաղորդագրությանը, որն «աչք է շոյում» ֆերականական ու տրամաբանական սխալների համաբույլով: Կարծում ենք, որ «Միսս ուսանողուհի» մրցույթի կազմակերպիչները գրագետ խոսք պետք է պահանջեն ոչ միայն մասնակիցներից, այլեւ իրենք իրենցից:

«ՄԻՍՍ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒՀԻ-2002»

Շորորում են հայոց աղջիկները

«Միսս ուսանողուհի-2002» գեղեցկության մրցույթը կանցկացվի Մոսկվում 2003 թ. մարտի 8-ին՝ Ռուսաստանի հայերի միության հովանավորությամբ: Իսկ մինչ այդ երիտասարդական պալատի համերգային մեծ դահլիճում դեկտեմբերի 27-ին, ժամը 18-ին տեղի կունենա մրցույթի նախնական փուլը, որի ժամանակ կընտրվեն 12 լավագույն մասնակիցները:

Արդեն ավանդական դարձած այս մրցույթին ամեն տարի դիմում է 500 ուսանողուհի, նրանցից ընտրվում են 45-ը, ապա 27-ը, եւ վերջապես 12-ը՝ մրցանակային փուլին մասնակցելու

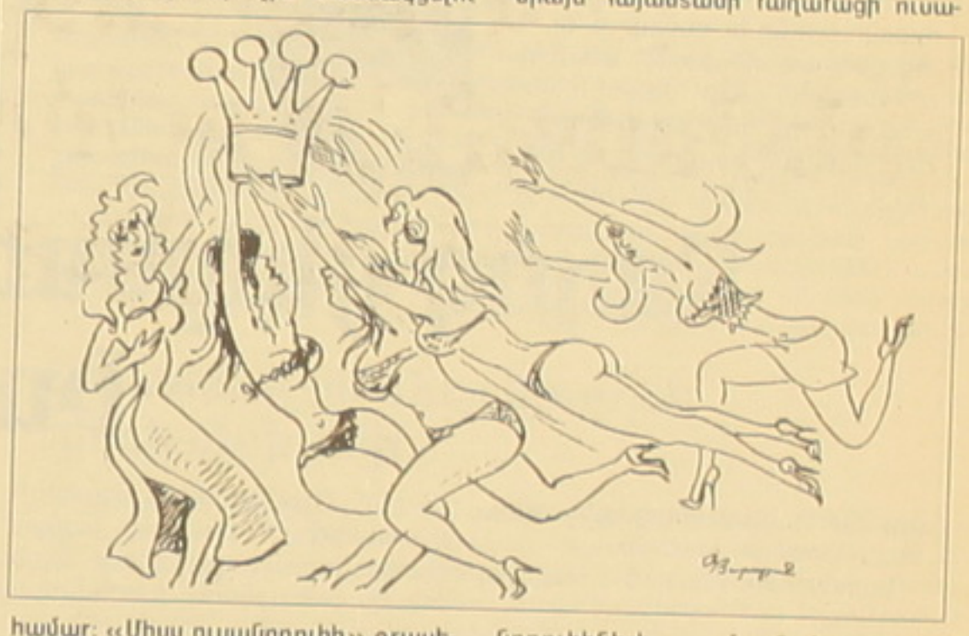

համար: «Միսս ուսանողուհի» գրասենյակի նախագահ Արման Անտոնյանն ու գեղարվեստական ղեկավար Ռուբեն Հովհաննիսյանը երեկ ճարտարապետների միության «Դինո» ակումբ էին հրավիրել պետական պատասխանների, արվեստագետների, գործարարների, որոնք իբրեւ մրցույթային հանձնաժողով հանդես գալով՝ ընտրեցին նախնական փուլին մասնակցելու արժանի 27 ուսանողուհիներին: Ուսանողուհիները նախ ներկայացան լողազգեստով (մի քանիսը՝ լողազգեստ ձեռք բերել չէին կարողացել, եւ գեղարվեստական ղեկավարը ներողություն խնդրեց «տեխնիկական խնդիրների» համար), ապա՝ սովորական հագուստով: Հանձնաժողովի անդամները հուզմունքից զփոթված ուսանողուհիներին տվեցին տարբնույթ հարցեր, ընդհուպ՝ «ինչպե՞ս եք պատկերացնում ձեր առաջին ամուսնուն»: Ոմանք պատկերացրին, ոմանք ոչ: Ուսանողուհիներից մեկն էլ ասաց, որ շաս է սիրում «արտասահմանական երաժշտություն»: Ի դեմ, նրանցից շատերն, իրենց խոսքերով, մրցույթին մասնակցելու ցանկություն են հայտնել իրենց կյանքում փոքր-ինչ փոփոխություն մտցնելու եւ «բարձր հասարակության» հետ զբաղվելու նպատակով: Մրցույթում հաղթելու տրամադրվածությամբ ընդամենը մի քանիսն էին այրի ընկնում: Ինչեւէ, մրցույթը կավարտվի Մոսկվայում, որին կմասնակցեն մոսկվայաբնակ եւս 5 հայաստանցի ուսանողուհիներ: Ռուսաստանի հայերի միությունը պատրաստակամություն է հայտնել հովանավորելու միայն Հայաստանի քաղաքացի ուսանողուհիների մասնակցությամբ «Միսս ուսանողուհի-2002» մրցույթը, որից հետո այն կդառնա համահայկական, եւ մասնակցելու իրավունք կստանան հայ ուսանողուհիներն աշխարհի տարբեր երկրներից:

«Միսս ուսանողուհի-2002» տիտղոսին արժանացած գեղեցկուհին, բացի մրցանակային ֆոնդից, կստանա «Միսս Հայաստան» եւ «Աշխարհի միսս ուսանողուհի» գեղեցկության մրցույթներին մասնակցելու ուղեգիր:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Հ. Գ. Վերջում անդրադառնանք լրագրողներին տրված մամլո հաղորդագրությանը, որն «աչք է շոյում» ֆերականական ու տրամաբանական սխալների համաբույլով: Կարծում ենք, որ «Միսս ուսանողուհի» մրցույթի կազմակերպիչները գրագետ խոսք պետք է պահանջեն ոչ միայն մասնակիցներից, այլեւ իրենք իրենցից:

Հարցեր, որոնց պատասխանը Մուրադ Բոջոլյանի դատավարությունը չէ, որ պիտի տա

Այսօր Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանը կլսի Թուրքիայի օգտին լրտեսության մեջ մեղադրվող, ՀՀ առաջին եւ գործող նախագահների նախկին անձնական թարգմանիչ Մուրադ Բոջոլյանի եւ նրա պաշտպան Հովիկ Արսենյանի պաշտպանական ճառը: «Ազգը», ուշադրությամբ հետեւելով եւ լուսաբանելով դատավարության ընթացքը, հրապարակումներում միշտ օգտագործել է «ՀՀ առաջին եւ գործող նախագահների նախկին անձնական թարգմանիչ» արտահայտությունը: Դրանով մենք փորձել ենք հնարավորինս չքաղաքականացնել դատավարությունը, քանի որ եթե մեր մամուլում գրվում է, թե տեսե՛ք, թուրքագետ Բոջոլյանը եղել է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թարգմանիչը, ուրեմն դա արվում է միտումնավոր, մեկ անգամ եւս Հայաստանի առաջին նախագահին վարկաբեկելու նպատակով: Կրկնենք, որ ամբաստանյալ Բոջոլյանը մինչեւ 1998 թ. ամառը, այսինքն՝ մոտ վեց ամիս, զբաղեցրել է գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի անձնական թարգմանչի պաշտոնը եւ աշխատանքից ազատվել է ոչ թե Թուրքիայի օգտին լրտեսության կասկածանքով, այլ հաստիքի կրճատման պատճառով:

Բայց մեր ասելիքն այլ է եւ վերաբերում է մի շարք հարցերի, որոնց պատասխանը Մուրադ Բոջոլյանի դատավարությունը չէ, որ պիտի տա:

Եվ այսպես, դեռ 1993 թ. ՀՀ արտգործնախարարությունը ՀՀ ազգային անվտանգությունն ապահովող մարմիններից ստանում է տեղեկություն, որ ԱԳՆ Թուրքիայի բաժնի վարիչ Մ. Բոջոլյանը կասկածվում է թուրքական հատուկ ծառայությունների հետ համագործակցելու մեջ, արտգործնախարար Վահան Փափազյանը արտգործնախարարության աշխատակիցների ներկայությամբ իր աշխատակցին անվանում է «թուրքական լրտես»: Փափազյանի ստորադասները պատանդվում են, որոշ ժամանակ ոչ մի թուրքագետ չի համարձակվում ստանձնել Թուրքիայի բաժնի վարիչի պաշտոնը: Ո՞վ կհամաձայնի շարունակել մի գործ, երբ նախկինին Փափազյանը որակում է «թուրքական լրտես»:

1996 թ. նախագահի աշխատակազմից Մուրադ Բոջոլյանին առաջարկում են զբաղեցնել ՀՀ նախագահի ավագ թարգմանչի եւ գլխավոր մասնագետի պաշտոնը: Նման հաստիք չէր եղել, այդ հաստիքը ստեղծում է նախագահի ավագ խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանը հատուկ Մուրադ Բոջոլյանի համար: Ինչո՞ւ հատուկ Բոջոլյանի համար. որովհետեւ մինչ Բոջոլյանը նման հաստիք չէր եղել, եւ Բոջոլյանի հեռացումով այդ հաստիքը վերացվեց:

1997 թ. գարնանը ՀՀ նորանշանակ արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը Մուրադ Բոջոլյանին առաջարկում է տեղափոխվել ԱԳՆ: Հետաքրքրական է, այն տարիներին եւ այսօր ԱԳՆ աշխատանքի ընդունելիս հետաքրքրվո՞ւմ են մարդկանց անցյալով, ՀՀ անվտանգության մարմիններից պահանջո՞ւմ են «դոսյե»: Հայրենական ԱԳՆում եւ այն տարիներին, եւ այսօր անտերություն էր եւ է:

1998 թ. գարնանը Մուրադ Բոջոլյանին փորձում է ԱԳՆ տեղափոխել արդեն ՀՀ երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի աշխատակազմի ղեկավար Ալեքսան Հարությունյանը: Բոջոլյանը կրկին չի համաձայնում: Ալեքսանդր Արզումանյանը եւ Ալեքսան Հարությունյանը տեղյակ չե՞ն եղել, որ Բոջոլյանը կասկածվում է Թուրքիայի հատուկ ծառայությունների հետ համագործակցելու մեջ:

Մեկ այլ դեպք. 1997 թ. ապրիլի վերջերին Հայաստան է գալիս «Ջումհուրիեթի» թղթակից Սինան Գյոքչենը՝ ԼՂՀ մեկնելու նպատակով: ՀՀ-ում ԼՂՀ ներկայացուցչությունից Թուրքիայի ՄԻԹ-ի հետ համագործակցելու մեջ կասկածվող Մուրադ Բոջոլյանին թախանձագին խնդրում են Գյոքչենին ուղեկցել Ղարաբաղ: Անհեթեթություն չէ՞:

1998 թ. ՀՀ է ժամանում ՄԻԹ-ի գործակալ որակվող «Ջումհուրիեթի» թղթակից Ջենք Բաշլամըշը՝ նախագահ Քոչարյանի եւ արտգործնախարար Օսկանյանի հետ հարցազրույց վարելու նպատակով: Որպես թարգմանիչ հրավիրվում է ՄԻԹ-ի հետ համագործակցելու մեջ կասկածվող եւ այդ կասկածանքով ՀՀ ԱԳՆ-ից 1993 թ. հեռացված Մուրադ Բոջոլյանը:

Նման անհեթեթ պատմությունները այսքանով չեն սահմանափակվում:

Մուրադ Բոջոլյանը նախաքննական ցուցմունքում մանրամասն նկարագրում է թուրք-հայկական գործարար զարգացման թուրքական կողմի համանախագահող Քաան Սոյքոի առաջարկը ՄԻԹ-ի հետ համագործակցելու մասին, նշելով, որ հրաժարվել է Սոյքոի առաջարկից: Եթե ճիշտ է Բոջոլյանի ցուցմունքը, ուրեմն հաճախակի Հայաստան այցելող Սոյքոը ՄԻԹ-ի գործակալ է, հետեւաբար չպետք է բացառել, որ նա «վերբովկայի» աշխատանքներ է տարել այլ հայերի, կարեւոր հայերի հետ: Բայց մեզ այստեղ այլ հարց է հետաքրքրում. այսուհետեւ Սոյքոը կայցելի՞ Հայաստան:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կամքողջանա Նոր Նորքի զանգվածների ոռոգման ցանցը

Նոր Նորքի 7-րդ, 8-րդ, 9-րդ զանգվածները քաղաքի կանաչից զուրկ, անհրապույր բակեր ունեցող բազմահարկերով հաստվածներից են: Անբարեկարգ է հատկապես 5-րդից 8-րդ զանգված տանող ճանապարհը, ուր տարիներ շարունակ կուտակված են շինարարական աղբի հսկա բլուրներ: Երեւանի այս տարածքների բնակիչները երբեւէ ոռոգման ջուր չեն տեսել:

Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի միջոցներով 5-րդ զանգվածի բարձրադիր անմշակ հատվածում շուտով կսկսվի ոռոգման ջրամբարի կառուցումը: Ի դեմ, Նորքի 1-6-րդ զանգվածներն արդեն 3 տարի ապահովված են ոռոգման ջրի համակարգով:

Օգտագործվելու են ոչ թե Սեւանի ջրի պաշարները, ինչպես քաղաքի մյուս հատվածներում է, այլ ստորգետնյա արտեզյան ջրերը: 7 կմ երկարությամբ магистральի կառուցումը նախանշվում է ավարտել գարնանը: Նոր ջրամբարի կառուցումով լիովին կլուծվի Նոր Նորքի զանգվածների ոռոգման ջրամատակարարման խնդիրը:

Կ. Գ.

Աղը քիչ անել

Ինչպես տեղեկացնում է Երեւանի քաղաքապետարանի տեղեկատվության վարչությունը, աշխատանքային խորհրդակցության ժամանակ քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը որոշակի վերապահումներով բավարար է գնահատել առաջին ձյան մաքրման աշխատանքները: Քաղաքապետին անհանգստացրել էր հատկապես մայրաքաղաքի կենտրոնի վիճակը: Ըստ Ռ. Նազարյանի՝ «կենտրոնի վիճակը կարող էր լավ լինել, բայց զարմանալիորեն վատ էր»: Քաղաքապետի հավաստմամբ, սանմաքրումը հավուր պատշաճի չիրականացնող պատասխանատուները տույժի կենթարկվեն:

Քաղաքապետ Ռ. Նազարյանը երեկ արդեն իսկ հանձնարարեց վերջիններիս մաքրել ոչ միայն փողոցների երթեւեկելի մասը, այլեւ մայթերն ու եզրերը: Նա նշեց, որ այս տարի ցանկալի է հնարավորինս քիչ աղ օգտագործել, քանի որ վերջինս քայքայում է ասֆալտը: Մանավանդ «Լինսի» հիմնադրամի ծրագրերի շրջանակներում նոր է ավարտվել ասֆալտապատումը:

Հայոց ցեղասպանության մասին գիրք Իսպանիայում

Այս տարվա հունիսին Իսպանիայում հրատարակվել է իսպանացի գրող Գոնսալո Գուարշի «Հայկական տոհմածառը» (El arbol armenio) վեպը, որի նյութը Հայոց ցեղասպանության պատմական նկարագրությունն է երկու հայ ընտանիքների ճակատագրի օրինակով:

Գրքի նախաբանը գրել է իսպանացի հայտնի դատավոր Բալտասար Գարսոնը (Baltasar Carzon Real), որի մեջ սեղմ ներկայացվում է հայոց պատմությունը եւ ընդգծվում, որ Հայոց ցեղասպանությունը 20-րդ դարի առաջին մեծ ցեղասպանությունն էր, որի անպատիժ մնալը բերեց Հրեական հոլոքոստի եւ ապագայի մյուս բոլոր ցեղասպանությունների իրականացմանը (Բոսնիա, Ռուանդա եւ այլն):

Նախաբանը սկսվում է հետեւյալ տողերով.

«Հայոց ցեղասպանության մասին պատմական նովել գրելը ոչ միայն հաջողություն է, այլեւ պահանջ եւ պարտք է դաժանությամբ սպանված 1.5 միլիոնից ավելի հայերի հանդեպ, որ կարող է համարվել 20-րդ դարի առաջին մեծ ցեղասպանությունը: 20-րդ դարում 180 մլն մարդ զոհվել է պատերազմների, ցեղասպանությունների եւ մարդկության դեմ գործած հանցագործությունների պատճառով, մինչդեռ միայն 24 մլն մարդ է զոհվել բնության արհավիրքներից: Ակնհայտ է, որ մարդու չարությունն ու այլասերվածությունն ավելի մահացու են, քան բոլոր աղետները միասին: Համոզվելու համար դիտարկենք վերջերս տեղի ունեցած դեպքերը (Բոսնիան, Ռուանդան, տեռորիստների հարձակումը Նյու Յորքի վրա, Աֆղանստանի պատերազմը, Մերձավոր Արեւելքի պատերազմը): Օրեցօր ավելի մտահոգիչ եւ ակներեւ է դառնում համաշխարհային առաջնորդների միջեւ հասկացողության բացակայությունը»:

Բ. Գարսոնը մտորում է. «Անգգայացումը, որ մեզ է պարտադրում տնտեսապես գլոբալիզացված աշխարհը, չդադարեցնում է ստիպի կորցնել այն սարրերը, որոնք մեզ միասնական են պահում, որպես միջազգային համայնքի մաս, որը տառապել է եւ կտառապի հզոր ու անընդհատ հարձակումներից: Հենց դա է, որ մեզ անբաժանելիորեն միավորում է ագրեսորների դեմ եւ որը ստիպում է մեզ զգալ որպես մեր սեփականը մի անձնավորության մահը, տանջանքը կամ կորուստը մոլորակի ամենահեռու անկյունում, որի հետ չունենք ոչ մի կապ: Ցավոք սրտի, սա այն զգացմունքը չէ, որ առաջնորդում է բազմաթիվ իշխանավորների եւ ռազմական ղեկավարների, որոնք ավերում են այն դրականը, ինչ ունի մարդկությունը: Այդ պատճառով էլ ողջունելի են այս ստեղծագործության նման գործերը, որոնք դիմում են համաշխարհային խղճին, ինչը, որպես երազանք, միշտ էլ շատերս ենք հետապնդում»:

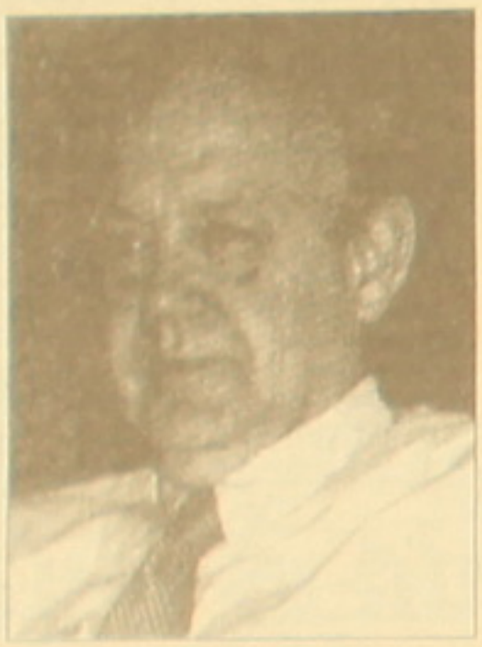

Այնուհետեւ Գարսոնը գրում է.

«1880-ականների վերջին Օսմանյան կայսրությունում (ներկայիս Թուրքիան) հայ բաղաքացիների թիվը հասնում էր մոտ 2,5 միլիոնի, 1923 թ. հայերը 100 հազարից էլ քիչ էին: Ի՞նչ պատահեց: Ինչպե՞ս է հնարավոր, որ կառավարողները, զորքը եւ այդքան անձինք, որոնց մեջ էին գյուղացիներ, աշխատավորներ, փիլիսոփաներ, գրողներ, կորցնեն սթափ մտածողությունը եւ սկսեն էթնիկ զտումներ՝ պատրաստելով ռասաների մաքրության եւ կենսական տարածքի գաղափարախոսությունը, որը տարիներ անց կհանգեցներ Հիտլերի կողմից հրեաների հոլոքոստին»:

Նախաբանի տեքստում կա նաեւ պատմաաշխարհագրական ակնարկ Հայաստանի մասին, որից հետո Գարսոնը գրում է.

«19-րդ դարի վերջից սկիզբ է առնում Նազարյան-Նախուդյան ընտանիքի պատմությունը, որում մենք տեսնում ենք էթնիկական մաքրումների դաժան իրականությունը: Ցեղասպանությունը, մարդկային չարությունը սահման չունեն, սակայն նաեւ սահման չունեն զոհերի քաջությունը, միասնությունը եւ հաղթահարելու ջանքերը: Նաեւ ընկալում ենք մի շատ կարեւոր բան՝ անցած ժամանակի ու պատմականորեն գրված պատմության խորքերից մոռացության մատնված հիշողության վերականգնման կարեւորությունը»:

Նազարյան-Նախուդյան ընտանիքի պատմությունը միահյուսվում է բռնակալների պատմության հետ, որոնք գրքում ներկայացված են Օսմանցի Համիդի եւ նրա որդու՝ Քեմալ Համիդի կերպարներով:

Նախաբանի հեղինակը շարունակում է. «Շատ ժամանակ անց զոհերի համառության շնորհիվ, որոնք գրված են ամբողջ աշխարհով, կբարձրացվի հայերի ցեղասպանության հարցը եւ պատասխանատվություն, թեկուզեւ պատմական, կպահանջվի Թուրքիայից Օսմանյան կայսրության ժառանգորդից, որը երբեք չի ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը»:

Նախաբանը վերջանում է Գարսոնի հետեւյալ խոսքերով. «Հարգելով այդքան զոհերի հիշատակը, որովհետեւ անպատժելիությունն անընդունելի է, եւ էթիկայի նորմերից ելնելով միակ ճիշտ եւ ընդունելի պատասխանը կլինի իրական պատասխանատվության կանչել միջազգային դատարան նրանց, ովքեր, չարաշահելով իրենց իրավունքներն ու իշխանությունը՝ դրանք օգտագործում են անմեղ քաղաքացիների վրա հարձակվելու, սպանելու, առեւանգելու, անհետացնելու կամ տանջելու համար: Այսպիսով, կունենանք խաղաղ ժամանակ ստեղծված մի իրավական գործիք, որ չնայած վերջ չի տա աշխարհում մարդու իրավունքների բազմաթիվ ոտնահարումներին, սակայն կլինի կանխիչ եւ ճնշող գործիք, որը համոզիչ կդարձնի պատասխանը:

Շնորհակալություն Գ. Հ. Գուարշին այս ստեղծագործության համար, որը կմիանա ամեն անգամ ավելի բազմաթիվ ձայների, որոնց միջոցով հավատում ենք ուրիշ ավելի միասնական, ավելի համախոհ եւ ավելի արդար աշխարհի ստեղծմանը»:

Վերջում կցանկանայի նշել այս իսպաներեն գրքի կարեւորությունը, որը մեկ անգամ եւս շեշտում է պատմական արդարության հաստատման անհրաժեշտությունն այնպիսի դաժան իրողության վերաբերյալ, ինչպիսին է ցեղասպանությունը, որի առաջին զոհը 20-րդ դարի սկզբում դարձավ հայ ժողովուրդը:

ԷԴՈՒԱՐԴ ԽՈՋԱՅԱՆ,
Իսպանիայում ՀՀ դեսպան

Ծանոթություն՝ Բ. Գարսոն- Իսպանիայի գերագույն դատարանի անդամ, գլխավոր դատախազ, հայտնի է որպես Ա. Պինոչետի ձերբակալման եւ բասկերի ETA տեռորիստական կազմակերպության քաղաքական թեւի՝ «Բասքունա» կուսակցության արգելման որոման հեղինակ:

Հայաստանում չկա՛ հակահրեականություն

Թուրքական կեղծարարության մեխենան ոլորապտույտի մեջ է քաշում թուրք գիտնականներին, որոնց թվում՝ Սեղաք Լաչիներին

Անկարայի «Հայկական հետազոտությունների ինստիտուտը» ստեղծվել է երկու տարի առաջ եւ ստանում է Թուրքիայի պետական շրջանակների ֆինանսական, տեղեկատվական աջակցությունը: Քանի որ պաշտոնական Անկարայի հայկական՝ Հայաստանի հանդեպ որդեգրած հաղթականությունը բնական է, հետեւաբար «Հայկական հետազոտությունների ինստիտուտի» վերլուծությունները եւս պետք է լինեն բնական: Ովքեր հետեւում են այդ վերլուծություններին (www.ermeni.org), նկատած կլինեն, որ թուրքական կեղծարարության մեխենան ոլորապտույտի մեջ է քաշում թուրք գիտնականներին, որոնց թվում՝ դոկտոր Սեղաք Լաչիներին:

«Ազգը», ուշադրությամբ հետեւելով «Հայկական հետազոտությունների ինստիտուտի» հրատարակումներին, միայն մեկ անգամ է անդրադարձ կատարել, երբ պրն Լաչիները, առանց Ստամբուլի Էգոյանի «Արարատ» ֆիլմը դիտելու, իր նման մի քանի այլ գիտնականների հետ գիրք էր գրել կանադահայ օտմիտորի ֆիլմի դեմ: Հակոբ Շահրյանի հոդվածը՝ «Առանց Էգոյանի «Արարատը» դիտելու դրա մասին գիրք գրելն առնվազն շողոքորթություն է», խիստ վրդովեցրել էր Լաչիներին, եւ գիտնականը հարկ էր համարել պատասխանել գրան՝ դիմելով շանտաժի եւ սպառնալիքների:

Ստիպված ենք երկրորդ անգամ անդրադառնալ Սեղաք Լաչիներին՝ «Հայաստանի հրեական հոսքերը եւ Հայաստան-Իսրայել հարաբերությունները» ընդարձակ (20 համակարգչային էջ) հոդվածի առնչությամբ: Հոդվածում բերված «փաստերի» գերակշռող մասը կեղծ է, փաստորեն թուրք դոկտորը վերլուծականի հիմքում դրել է կեղծիքը՝ ամեն կերպ փորձելով կաշվից դուրս գալ եւ ընթերցողին համոզել, թե Հայաստանում կա հակահրեականություն՝ անտիսեմիտիզմ, «հայկական հակահրեականությունը հին հայկական սովորություն է»:

«Հայկական հակահրեականությունն օսմանյան շրջանում» գլխում թուրք դոկտորը գրում է, թե «անողոքաբար եւ առանց խղճահարության» հարձակվում էին հրեա կանանց, երեխաների եւ տարեցների վրա, ծեծում, հաճախ՝ սպանում նրանց: Օսմանյան կայսրության շրջանում եւ առհասարակ ոչ մի փաստ չի արձանագրվել հրեաների նկատմամբ հայերի բռնության մասին, մինչդեռ պրն Լաչիները հակառակն է պնդում՝ հավանաբար փորձելով միամիտ ընթերցողին շեղել երիտասարդ թուրքերի իրականացրած կոտորածների փաստից՝ հայերի ցեղասպանություն, հույների եւ մյուս ոչ մահմեդական ժողովուրդների էթնիկ զտումներ, զանգվածային տեղահանում: Այստեղ անհրաժեշտ է նշել, որ երիտասարդ թուրքերի պարագլուխներից մի քանիսը, որոնց մտահղացմամբ եւ հաքալերանով իրականացվեց Հայոց ցեղասպանությունը, եղել են հավատափոխ հրեաներ՝ դյոնմեներ:

«Երկրորդ աշխարհամարտ. հայ-ֆաշիստական համագործակցությունն» հարցական վերնագրով գլխում թուրք գիտնականը խոսում է իբր հայ-ֆաշիստական համագործակցության մասին՝ մի քանի անգամ նշելով Ադոլֆ Հիտլերի անունը: Իհարկե, պրն Լաչիները հարկ չի համարում մեջբերել Հիտլերի հետեւյալ խոսքերը. «Այսօր ո՞վ է հիշում հայերի ջարդերը»: Ո՛չ Լաչիները եւ ո՛չ էլ թուրք մյուս գիտնականները (անշուշտ, կան բացառություններ՝ Թաներ Ակչամ, Ռաֆըփ Շարաֆլու, Ալի Էրթեմ) չունեն ազնվություն, առավել եւս՝ համարձակություն խոսելու Հայոց ցեղասպանության մասին: Նրանք կատարում են թուրքական պետության առաջադրանքները՝ ծավալել հակահայ գործունեություն, ամեն միջոցով հերքել Հայոց ցեղասպանությունը:

Հոդվածի երրորդ գլխում Լաչիները պատմում է ժամանակակից «Հայաստանում եւ Ղարաբաղում հակահրեականության վերելքի» մասին: Հոդվածագիրը նշում է, թե «հայադրբեջանական հակամարտության բռնկումից հետո հրեաների մեծամասնությունը ստիպված էր թաքնվել հայ պարտիզաններից», արդյունքում՝ «այսօր Ղարաբաղում հրեաների թիվը 30 է, Հայաստանում՝ հազարից քիչ»:

Ի գիտություն Սեղաք Լաչիների, ասենք, որ Հայաստանից եւ Ղարաբաղից հրեաների մի մասը հեռացել է ոչ թե «հակահրեականության պատճառով», այլ Իսրայել պետության քաղաքականության արդյունքում: Ինչպես հայտնի է, ԽՍՀՄ փլուզումից հետո նոր թափ հաղորդվեց «ալիային»՝ հրեաների վերադարձին Իսրայել: Հրեաները հեռացել եւ շարունակում են հեռանալ նախկին խորհրդային հանրապետություններից՝ կազմակերպված ձեւով: Հայաստանից հրեաների արտագաղթը համակարգում է մեր երկրում հրեական համայնքի ղեկավար Ռիմա Վարժապետյան-Ֆելլերը: Հայաստանում չկա՛ հակահրեականություն: Հենց անկախության առաջին տարիներին Երեւանի կենտրոնում կառուցվեց հրեական սինագոգ, որոշ հրեաներ այսօր զբաղեցնում են պետական պաշտոններ, հրեաների համար հրատարակվում է թերթ: Չի եղել հրեական որեւէ գերեզմանի պղծառով ոչ ոք չի հետապնդվել, հալածվել: Հայաստանի բարձրաստիճան մի շարք պաշտոնյաների տիկնայք հրեա են այդ թվում առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի կինը, սակայն դա չի խանգարել, որ վեց տարի շարունակ տիկին Լյուդմիլան կրի «Հայաստանի առաջին տիկնի» պատիվը:

Հայաստանում եղել է եւ այսօր էլ, այո՛, կա հրեական պետության՝ Իսրայելի եւ որոշ հրեա անհատների նկատմամբ դժգոհություն: Օրինակ, երբ Շիմոն Պերեսը ժխտում է Հայոց ցեղասպանության փաստը, Հայաստանում Իսրայելի դեսպան Ռիվկա Կոհենը Հայոց ցեղասպանությունը որակում է լոկ ողբերգություն, կամ «Ցահալի» զորքերը զավթում եւ ավերում են Բեթղեհեմի հայատակաս ծիթենյաց այգիները, հայկական մամուլի որոշ օրգաններ, այդ թվում՝ «Ազգը», խստիվ դատափետում են: Բայց սա հակահրեականությո՞ւն է: Անշուշտ՝ ոչ: Նույն մամուլը երախտապարտությամբ է խոսում հրեա գիտնականների, օրինակ, Յաիր Օուրոնի, պետական գործիչների, օրինակ, Յոսիր Սարիդի մասին, ովքեր ճանաչում են Հայոց ցեղասպանությունը:

Սեղաք Լաչիները գրում է, թե հայերը բոլորը հարեւաններին՝ թուրքերին, ռուսներին, վրացիներին եւ պարսիկներին բնամի են որակում: Իրականում հակառակն է. հայերը ռուսներին, վրացիներին եւ պարսիկներին համարում են բարեկամ ժողովուրդներ: Մենք այսօրվա թուրքերին եւս չենք համարում բնամիներ, բայց բնական ենք համարում ժամանակակից Թուրքիայի հայկական, ավելի ճիշտ՝ հակահայ քաղաքականությունը:

Վերջում, ի գիտություն թուրք դոկտորի, նշենք, որ Հայաստան-Իրան-Հունաստան համագործակցությունն ընդդեմ Թուրքիա-Իսրայել դաշինքի չէ, ռազմական չէ, այդ համագործակցությանը չեն միացել ո՛չ Սիրիան, ո՛չ Կիպրոսը, ինչպես պնդում է Լաչիները: Իսկ ինչ վերաբերում է Հայաստան-Իսրայել երկկողմ հարաբերություններին, ապա պետք է նշենք, որ տնտեսական առումով Թել Ավիվը Երեւանի վեցերորդ գործընկերն է, եւ չի բացառվում, որ մոտակա տարիներին հայ-հրեական քաղաքական եւ մշակութային կապերը հասնեն տնտեսականին: Ի վերջո, ի տարբերություն, օրինակ, Բյուլենթ Էջեւիթի, որը հրեաներին մեղադրեց արաբների դեմ ցեղասպանություն իրականացնելու մեջ, Հայաստանի վարչապետներից եւ ոչ մեկն իրեն նման շռայլություն թույլ չի տվել:

ԹԱԹՈՒԼ ՎԱՐՈԲՅԱՆ,

ԱԶԳ

Միջազգային

ԻՏԱԼԻԱ

«Լա Ռեպուբլիկ» օրաթերթը մոռացել է Հայաստանի տեղը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իտալական «Լա Ռեպուբլիկ» օրաթերթը իր նոյեմբերի 24-ի համարում «Իրաք. Թուրքիան պատրաստ է միջամտելու» խորագիրը կրող հոդվածին կից ներկայացրել է նաեւ մի քարտեզ, որում անուններով ներկայացված են տարածաշրջանի բոլոր երկրները, նաեւ Վրաստանի, Ադրբեջանի, Իրանի եւ Թուրքիայի միջեւ ընկած «մասամբ հրդեհով բնակեցված» մի «հող», որը, սակայն, ոչ անուն ունի, ոչ էլ որեւէ բան է հայերի բնիկների մասին: Ըստ որում, գրեթե միաժամանակ նման քարտեզներ են տպագրել նաեւ «Լա Ստամպա» եւ «Կորյերե դելլա սերա» օրաթերթերը եւ «Լիմեզ» աշխարհաքաղաքական ամսագիրը:

Այդ կապակցությամբ Իտալիայում ՀՀ դեսպան Գագիկ Բաղդասարյանը դեկտեմբերի 9-ին նամակ է հղել «Լա Ռեպուբլիկ» օրաթերթի տնօրեն Էջիո Մաուրոյին՝ իր «շնորհավորանքները» հաղորդելով 21-րդ դարում այդ լրատվամիջոցի կողմից մի նոր «անհայտ հող» հայտնաբերելու առթիվ:

«Պետք է հիասթափեցնեմ Ձեզ, գրել է դեսպանը, որ դա ամենեւին էլ «երջանիկ» հայտնագործություն չէ: Յուրաքանչյուր ոք, ով փորձառություն է աշխարհագրությանը, գիտի, որ այդ երկիրը կոչվում է Հայաստան, եւ յուրաքանչյուր ոք, ով փորձառություն է պատմությանը, գիտի, որ հայերով բնակեցված այդ երկիրը առնվազն երեք հազար տարի գոյություն ունի՝ ի հեծուկս այն մեջտեղից հանելու հարեւանների բազմաթիվ փորձերի, նաեւ հազարամյա քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային հարաբերություններ ունի Իտալիայի հետ: Իսկ անցած տարի, արի ու տես, որ այդ երկիր այցելեց Նորին Սրբություն Հռոմի պապը՝ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի կապակցությամբ:

Ձեր օրաթերթը, պարոն տնօրեն, իրականացրեց (հուսով եմ ակամա, եւ փառք տանք Աստծուն՝ միայն թղթի վրա) Օսմանյան կայսրության վաղեմի երազանքը՝ Հայաստանը ջնջել աշխարհի քարտեզի վրայից: Այդ նույն նպատակով երիտթուրքերի կառավարությունը հայ ժողովրդի իրական ցեղասպանություն իրականացրեց անցած դարասկզբին, ինչին մեկ անգամից ավելի ամենայն պատասխանատվությամբ անդրադարձել է նաեւ «Լա Ռեպուբլիկան»:

Դեսպանը համոզված է, որ թույլ տրված կոպիտ սխալն ընդամենը վրիպակ է, անուշադրության հետեւանք, շեշտելով, որ եթե նույնիսկ սխալը «Նյու Յորք Թայմս»-ինն է, որից արտատպվել է հոդվածը, ապա խմբագրությունը պարտավոր էր այն սրբագրել, «քանի որ խոսքը վերաբերում է նրբին փոխհարաբերություններ ունեցող երկրներից բաղկացած բավական բարդ մի տարածաշրջանի»:

Անդրադառնալով Կոպենհագենի գագաթաժողովին, որտեղ քննարկվելու է նաեւ ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության հարցը, ՀՀ դեսպանը նշել է, որ «Հայաստանը ոչինչ չունի Թուրքիայի անդամակցության դեմ, ավելին, այն կմոտեցներ Եվրոպան ընդհուպ մինչեւ մեր սահմանները, այդպիսով մոտեցնելով նաեւ Հայաստանի անդամակցությունը: Ըստ մեզ, անհրաժեշտ է սակայն, որ Եվրոպական աշխարհի մասը կազմելուց առաջ Թուրքիան ընդունի 1915 թ. Հայոց ցեղասպանությունը: Դա հնարավոր կդառնա, եթե Եվրոպան լինի միաձայն եւ հաստատակամ ու հավատարիմ մնա այս տարվա փետրվարի 28-ին ընդունված Եվրոխորհրդարանի Զեկույցին, որով վերահաստատում է 1987 թ. Հայոց ցեղասպանության ճանաչման իր որոշումը, դրանով իսկ ապացուցելով, որ «realpolitic»-ի գերիշխանությունը բացարձակ չէ եւ որ այն կարելի է հաղթահարել»,- ընդգծել է ՀՀ դեսպանը:

Վերջում նա խնդրել է «Լա Ռեպուբլիկ» թերթի տնօրենին, իր այս նամակը տպագրելու միջոցով «վերականգնել Հայաստանը աշխարհագրական քարտեզի վրա»:

ԱՄՆ-ն սպառնում է որոշ դեպքերում միջուկային զենք կիրառել

ԱՄՆ վարչակազմը երեքշաբթի օր Իրաքին եւ հավանական մյուս թշնամիներին հիշեցնում է, որ պատրաստ է միջուկային զենք օգտագործել, եթե հակառակորդը հարձակում ձեռնարկի զանգվածային բնաջնջման զինատեսակներով: Ողբեր գործակալությունը նշում է, որ այդ նախազգուշացումն ամերիկացիների նոր ռազմավարության դրսեւորումն է, որը չի բացառում ատոմային զենքի կիրառումը հակառակորդի միջուկային, քիմիական կամ կենսաբանական զենքերի օգտագործման դեպքում:

Ատոմային զենքի օգտագործումն արգելող ամերիկյան նախկին ռազմավարությունն առաջին անգամ վերանայվել է 1993 թ.: Մինչեւ օրս կատարված կարեւոր փոփոխություններից մեկը թշնամու հարձակման վտանգը «գերակշիռ ուժով» կանխելն է: Երեկ «Վաշինգտոն փոստը» տեղեկացրեց, որ Սպիտակ տան պատրաստած նոր ռազմավարության գաղտնի մասն ամերիկացիներին թույլատրում է կանխիկ հարվածներ հասցնել այն պետություններին եւ ահաբեկչական խմբերին, որոնք մոտ են զանգվածային բնաջնջման զինատեսակների կամ հեռահար հրթիռների ստեղծմանը: Սպիտակ տունը հրապարակել է «թիվ 17 նախագահական դիրեկտիվի» գերգաղտնի մասի 6 էջեր, որոնք ընդհանուր գծերով շարադրում են ռազմավարական նոր ծրագրի գերակայությունները: Մասնավորապես նախատեսվում է զանգվածային բնաջնջման զենքի բաղադրիչների հանձնումը թույլ չտալու նպատակով կանխիկ հարվածներով դրանք ոչնչացնել նախքան մեկնելը հավանվելը: «Վաշինգտոն փոստի» տվյալներով, փաստաթղթի գաղտնի մասում նշված է նաեւ, որ ԱՄՆ-ի նոր մոտեցումը վերաբերում է առաջին հերթին ԿԺԴՀ-ին, Իրաքին, Սիրիային, Իրանին եւ Լիբիային:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Շեւարդնաձե. «Ռուսաստանն այլեւս չի խոչընդոտում Վրաստանի հնարավոր անդամակցությանը ՆԱՏՕ-ին»

Վրաստանի նախագահը երեկ կառավարության նիստում ասել է, որ արդեն երկու-երեք տարի հետո երկիրը կդառնա ՆԱՏՕ-ի անդամ, հաղորդում է «Ինտերֆաքսը»: Էդ. Շեւարդնաձեն հերքել է ինչպես Վրաստանում, այնպես էլ արտերկրում հնչող թերահավատ պնդումները, թե Վրաստանը ՆԱՏՕ-ին կարող է անդամակցել առնվազն 10-15 տարի հետո: Նախագահը հատկապես ուշադրություն է հրավիրել այն հանգամանքին, որ «Ռուսաստանն այլեւս չի խոչընդոտում Վրաստանի հնարավոր անդամակցությանը ՆԱՏՕ-ին»:

Այսօր վերսկսվում են ռուս-վրացական բանակցությունները

Վրաստանի ԱԳՆ հասարակայնության հետ կապերի եւ տեղեկատվության դեպարտամենտի տնօրեն Կախա Սիխարուլիձեն հայտարարել է, որ հուլիսից դադարեցված ռուս-վրացական բանակցություններն այսօր վերսկսվում են փորձագետների մակարդակով եւ կշարունակվեն երկու օր: Բանակցությունների ընթացքում կքննարկվեն ռազմական ոլորտին առնչվող հարցեր, մասնավորապես Ախալքալաքից ռուսական 62-րդ եւ Բաթումից 12-րդ ռազմակայանների դուրսբերման խնդիրը: Չնայած վերջին շրջանում ռուս-վրացական հարաբերություններում նկատվող բարելավման միտումներին, ռազմակայանների դուրսբերման հարցում կողմերի դիրքորոշումները շարունակվում են մնալ կարծր. Մոսկվան պահանջում է առնվազն 10 տարի, Թբիլիսին՝ առավելագույնը 3:

Չեչենները զենքերը կուղղեն դեպի Թբիլիսի

Վերջին օրերին Թբիլիսիում եւ Շեւարդնաձեի վերահսկողության տակ գտնվող այլ շրջաններում սկսված «չեչենական մարումները» մտահոգության տեղիք են տվել վրացի փորձագետներին եւ ՁԼՄ-ներին: «Ռեզոնանսի» օրաթերթը նշում է, որ եթե նման աղմուկով վրացի իրավապահները եւ ուժայինները շարունակեն չեչենական գործողությունները, ապա չեչենները զենքը կուղղեն դեպի Թբիլիսի: Թերթը հիշեցնում է, որ վրաց-աբխազական պատերազմի տարիներին հենց չեչեններն էին կռվում Վրաստանի դեմ, «գլխատում ծերերին եւ կանանց, ապա այդ գլուխներով ֆուտբոլ խաղում»:

ԿԺԴՀ-ից Եմեն մեկնած առեւտրանավում «Սմադ» հրթիռներ են հայտնաբերվել

Նոր լարվածություն կորեա-ամերիկյան հարաբերություններում

Իսպանական եւ ամերիկյան ռազմանավերն Արաբական ծովի ջրերում, Եմենի ափերից 900 կմ հեռու կալանել են «Սո Սան» առեւտրանավը, որտեղ ցեմենտի բեռի տակ «Սմադ» տիպի 12 բալիստիկ հրթիռներ են հայտնաբերվել: Երեկ առավոտյան Մադրիդում այդ մասին հաղորդել են Իսպանիայի կառավարության աղբյուրները: Գրեթե միաժամանակ Վաշինգտոնում Պենտագոնի խոսնակներից մեկը հայտարարել է, որ առայժմ հիմք չկա պնդելու, թե բեռը նախատեսված է Իրաքի համար:

Ամերիկյան հետախուզությունը, ըստ «Վաշինգտոն փոստի», մի քանի շաբաթ հետեւել էր ԿԺԴՀ Նամպո քաղաքի նավահանգստից մեկնած նավին, որի կալանումն իրականացվել է միջազգային ջրերում: Ֆրանսիայի տվյալներով, կորեական նավը շարժվել է դեպի Եմեն, որն Ուսամա բեն Լադենի ծննդավայրն է, եւ որտեղ «Ալ Ղաիդան» ահաբեկչական խմբեր ունի: Նավապետը չի ենթարկվել նավը կանգնեցնելու պահանջին, եւ այդ ժամանակ իսպանական մի հատուկ ջոկաս ուղղաթիռից իջեցվել է նավի վրա: Այնտեղ ցեմենտի բեռի տակ հայտնաբերվել են 12 «Սմադ» հրթիռներ եւ հրթիռային տեխնիկայի բաղադրամասեր:

ԱՄՆ վարչակազմի աղբյուրներ վկայակոչելով, «Վաշինգտոն փոստը» գրում է, որ գաղտնի բեռը նախատեսված էր Եմենի համար, որը ԿԺԴՀ-ից գնած նոր «Սմադներով» փորձում է կատարելագործել իր սակավաթիվ հին հրթիռները: Նավում հրթիռների արձակման կայաններ չեն հայտնաբերվել:

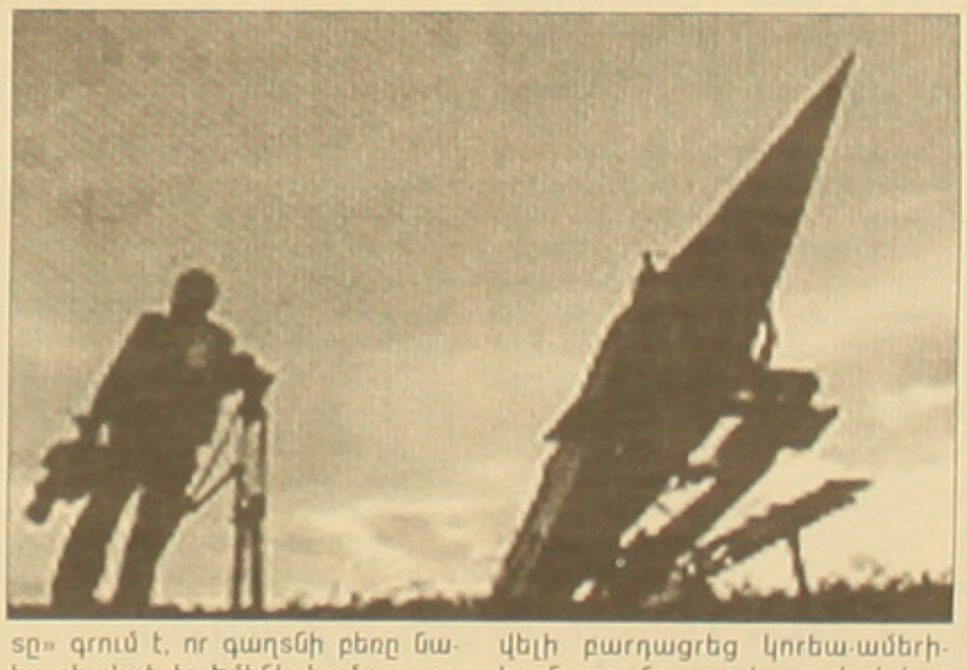

Ֆրանսիայի տեսությամբ, որ Եմենի ափերի մոտ, որտեղով անցնում են Պարսից ծոցից Արեւմուտք շարժվող նավթատար նավերը, 2000 թ. հոկտեմբերին ահաբեկչություն էր իրականացվել ամերիկյան «Քոուլ» ռազմանավի դեմ, դառնալով 17 անձանց մահվան պատճառ:

Հրթիռների հայտնաբերումը էլ ավելի բարդացրեց կորեա-ամերիկյան առանց այդ էլ լարված հարաբերությունները: Տարեսկզբին նախագահ Ջորջ Բուշը ԿԺԴՀ-ն մտցրել էր անկանխատեսելի համարվող «չարիքի առանցքի» պետությունների ցանկի մեջ: Իսկ պատասխանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդն օրերս ԿԺԴՀ վարչակազմին մեղադրեց «հրթիռային տեխնոլոգիաների գլխավոր տարածողը» լինելու մեջ: Ներկայումս Ռամսֆելդը շրջագայում է Արեւելյան Աֆրիկայի 3 երկրներում (Էրիթրեա, Եթովպիա, Ջիբուտի), որոնք, ի դեպ, Եմենից այնքան էլ հեռու չեն:

Ղազախստանը միանում է Բաքու-Ջեյհանին

Լոնդոնում Ղազախստանի պատվիրակության հետ բանակցություններից հետո Ադրբեջանի նավթարդյունաբերության ընկերության՝ «Սոկարի» նախագահ Նաթիկ Ալիեւը հայտարարել է, որ Կասպիցի հատակում Ղազախստանից Ադրբեջան նավթատար խողովակաշար կկառուցվի, որով հնարավորություն կտրվի Ղազախստանին միանալու Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան գլխավոր նավթուղուն: Երկու կողմերն այդ առնչությամբ արդեն համաձայնության են եկել, հավաստիացնում է BBC-ն: Խողովակաշարը կառուցվելու է Ակտաուից (Ղազախստան) Դուբանդի (Ադրբեջան): Ղազախական կողմը հաստատել է, որ «դա առաջնահերթ կարեւորության խնդիր է»:

Բանակցությունները, ըստ CNA-ի «Կեսպիյրն Նյուզ Էյջենսիի» հաղորդագրության, տեղի են ունեցել Լոնդոնի ամերիկյան դեսպանատանը, ամերիկյան վարչակարգի նախաձեռնությամբ: Վերջինս իր հատուկ ներկայացուցչին՝ Սթիվեն Մաննին է ուղարկել մասնակցելու հանդիպումներին, որոնց ներկա են եղել նաեւ «Սոկարի» փոխնախագահ Իլհամ Ալիեւը եւ «Ղազմունայգազի» (Ղազախստան) կառավարման տնօրեն Կայգելդի Կաբիլդինը:

Բանակցություններում նշվել է, որ չորս արտատարածքային ընկերությունները բաժնետերեր են դարձել Բաքու-Ջեյհան նավթատար ընկերությունում եւ միասնաբար ծեռ են բերել բաժնեմասերի 25 տոկոսը:

Առաջիկա հանդիպումը տեղի կունենա Ալմաթիում, հունվարին:

Ձերբակալվել է «Ալ Ղաիդայի» լիբանանցի ակտիվիստներից մեկը

Լիբանանի պետական լրատվական գործակալությունը հաղորդել է, որ ձերբակալվել է Տրիպոլի քաղաքի բնակիչ Աբդալլահ Մոհամմեդ ալ Մուհքադին, որը փորձում էր Լիբանանում «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպության բջիջ ստեղծել: Գործակալության տվյալներով, Մուհքադին ձերբակալվել է Տրգոյում, այնտեղից արտաքսվել է Լիբանան, որի գլխավոր դատախազի կարգադրությամբ կալանքի տակ է առնվել հարցաքննությունների համար:

Դատախազի հրամանագրում ձերբակալման հիմք են ծառայում այն մեղադրանքները, թե Մուհքադին փորձել է «ահաբեկչական կազմակերպություն ստեղծել քաղաքացիների, նրանց ունեցվածքի եւ պետական իշխանությունների դեմ ահաբեկչական գործողությունների իրականացման նպատակով»: Ձերբակալվածը մեկն է «Ալ Ղաիդայի» այն 22 անդամներից (լիբանանցիներ, եմենցիներ, պաղեստինցիներ, թուրքեր, սաուդցիներ), որոնց Լիբանանի իշխանությունները դեռ հոկտեմբերին մեղադրել էին ահաբեկչական գործունեության մեջ: Այդ 22 ահաբեկիչներից երեքը Լիբանանում ձերբակալվել էին արդեն սեպտեմբերի 28-ին:

Պ. Ք.

Ռուսաստանն ու Ուկրաինան հիմնում են գազի փոխադրման կոնսորցիում

Ռուսաստանն ու Ուկրաինան մտադրվել են գազի փոխադրման կոնսորցիում ստեղծել առաջիկա 2003 թվին, «Ռիա Նովոստի» տեղեկատվական ընկերությանը հայտարարել է Ուկրաինայի արտգործնախարարության պետքարտուղար Ալեքսանդր Չալին: Երկու կողմերն այդ հարցում համաձայնության են եկել Մոսկվայում կայացած բանակցություններում: Դրանից առաջ (հոկտեմբերին) Չիսինաուում Ուկրաինայի եւ Ռուսաստանի վարչապետներ Անատոլի Կինախն ու Միխայիլ Կասյանովը գազի բնագավառում առնվազն 30 տարի համագործակցելու համաձայնություն էին ստորագրել: Նրանք նաեւ հիմնել են Ուկրաինայի գազի փոխադրման համակարգի կառավարման եւ զարգացման միջազգային կոնսորցիում. ստորագրված համաձայնությունը նախատեսում է կոնսորցիումի մեջ ընդգրկել նաեւ եվրոպական այլ ընկերությունների:

Կասպյան երկրորդ ժողովը Թեհրանո՞ւմ

Երեքշաբթի օրը Մոսկվայում Կասպիցի գծով նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ եւ փոխարտգործնախարար Վիկտոր Կալյուժնին լրագրողներին տեղեկացրել է, որ Կասպյան հինգ պետությունների (Ռուսաստան, Իրան, Ղազախստան, Ադրբեջան, Թուրքմենստան) երկրորդ գագաթաժողովը հավանաբար տեղի կունենա Թեհրանում՝ 2003 թվին: Դա, ըստ Ինտերֆաքսի, եղել է Իրանի նախագահի նախաձեռնությունը, որը պատշտպանել է Ռուսաստանը:

Մշակույթ

Տեսանելի լռություն

Տպավորություններ Վրեժ Քասունու «Մնջաձիչ» ցուցահանդեսից

Իրականություն, երեւույթներ, բարեր, մեր շուրջը տարածվող կյանք, կարելի է այն գունազարդել, վարագուրել, թաքցնել կամ էլ՝ հակառակը: Մերօրյա իրականության մեջ ռոմանտիկական մտայնությունները ժամանակավրեպ են այլեւս: Իրականության գունազարդվող մղձավանջը, բարեբախտաբար, անցել է: Կյանքն ավելի քան հողագերծ է, ու մարդն էլ, ցավով, անողաբտյան: Արվեստն էլ, ի վերջո, ինչ-որ չափով ոտարադրվում է արտաքին իրողություններին (որքան էլ ներհայեցողական լինի): Յուրաքանչյուրն իր գեղագիտական սկզբունքներն ու սուբյեկտիվ հայացքն ունի, բայց եւ օրինաչափ է այն, որ կյանքի հանդեպ ոտակերացումները որքան բարձր են եւ իդեալական, այնքան ավելի ոգեւանջկոտ ու խիստ է դառնում հայացքն այդ նույն աշխարհի նկատմամբ: Երգիծանքի ժանրն այս առումով գտնված է, որն իրականության գեղարվեստական արտացոլման այն ձեւն է, որում հեղինակը (գրող, նկարիչ) փորձում է կյանքի թերությունները դիտել ավելի սուր ոդիզմայով հետեւելով չափազանցությունների, գրոտեսկի, այլաբանության ձեւերին: Այս տեսանկյունից է իրականությունը մեկնաբանում սիրիահայ երգիծանկարիչ Վրեժ Քասունին, որի աշխատանքների անհատական ցուցահանդեսը բացվեց «Մոսկվա» կինոթատրոնում նոյեմբերի 30-ին եւ կտեւի դեկտեմբերի 30-ը:

Ծնունդով հալեպցի Վրեժ Քասունին, ավարտելով տեղի Լազարյան միջնակարգ վարժարանը, սովորել է Հալեպի ՀԲԸՄ միության Մ. Սարյանի անվ. գեղանկարչական ակադեմիայում, առա ուսումը շարունակել Երեւանի Փ. Թերլեմեզյանի անվ. գեղանկարչական ուսումնարանում: Նա Սիրիայի նկարիչների միության անդամ է եւ բազմաթիվ անհատական ու խմբակային ցուցահանդեսների է մասնակցել՝ Սիրիայում, Երեւանում, Բեյրութում: 2000 թ.-ից մասնակցել է միջազգային երգիծանկարիչների փառատոների (Բելգիա, Գերմանիա, Դուբայ): Համագործակցել է մի շարք թերթերի եւ ամսագրերի հետ՝ «Արծագանք», «Գանձասար», «Զարթօնք», «Հայաստանի Հանրապետություն», «Ոգնի», ներկայումս՝ «Գրական թերթ» եւ այլն: Պատկերազարդել է գրքեր, թողարկել գովազդային ալիմացիոն տեսահոլովակներ:

«Մոսկվա» կինոթատրոնում ներկայացված աշխատանքներում ներհիացուցիչ երգիծանքն ավելացնում է մեր հիասթափությունները, սակայն այն կոչված է շտկելու շատ արատներ (թեեւ ժողովրդական առածն ասում է՝ «սաղատավորին միայն գերեզմանը կուղղի»):

Ծիծաղաշարժ, կոմիկական տարրերը Վրեժ Քասունու աշխատանքներում ավելի սակավ են: Դրանք ծիծաղ չեն առաջացնում եւ ոչ՝ ժպիտ հարուցում: Գծագրերներում թաքնված տխրություն կա, ցավ եւ անհանգստություն՝ իր ժամանակի եւ ժամանակակցի կորուստների համար (եւ ամենը սկիզբ է առնում նախնական մեղքից (Ադամ եւ Եվա), անաղատային ամայություն, սիրո պակաս, հաշվարկների աղյուսակ, մթագնած սիրտ, գլոբալիզացիա եւ զանազան անմաքուր խաղեր, մարդու նենգ մտադրություններ՝ չարություն, նախանձ եւ երեւակայական պատրանք՝ կնոջ առեղծվածային կերպարով եւ այլն):

Ցուցահանդեսը խորագրված է «Մնջաձիչ»: Պատկերային ճիչի այս լռությունը խոսուն է՝ անակնկալ, երբեմն հանելուկային, ռեբուսային լուծումներով: Երգիծանքն ընդհանրապես ոչ միայն մտորումների, նաեւ ինքնաքննության տրամադրություն է ստեղծում, այսպիսին այս ցուցահանդեսի մթնոլորտն է նաեւ:

ՄԵԼԻՆԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Դեկտեմբերի 14-19-ը Արաբական Միացյալ Էմիրություններում կանցկացվեն հայկական մշակույթի օրեր

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏՊՊԱՆ: Արաբական Միացյալ Էմիրությունների մայրաքաղաք Դուբայում դեկտեմբերի 14-19-ը կանցկացվեն Հայկական մշակույթի օրեր: Այս մասին հայտնեց ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության մշակութային հաղորդակցության վարչության պետ Վարդան Վարդանյանը:

Մշակույթի օրերի շրջանակում կգործի Հայաստանի ժողովրդական պետական քանդարանի «Հայաստանի գորգը» ցուցահանդեսը, որում կներկայացվեն երկրի բոլոր մարզերի գորգագործության նմուշները՝ 20 գորգ: Կբացվեն նաեւ Երվանդ Քոչարի եւ ժամանակակից հայ նկարիչների աշխատանքների ցուցահանդեսները: Դուբայի կինոթատրոններում կցուցադրվեն ռեժիսոր Հարություն Խաչատրյանի «Սրտիակ քաղաքը» վավերագրական կինոնկարը, Ալբերտ Սկրտչյանի «Ուրախ ավտոբուս» գեղարվեստական ֆիլմը, նաեւ մուլտֆիլմեր:

Արաբական էմիրությունում հանդես կգան Հայաստանի գուսանական երգի-պարի պետական անսամբլը, ինչպես նաեւ մենակատարներ՝ դաշնակահարուհի Սվետլանա Նավասարդյանը, ջութակահար Նիկոլայ Մադոյանը, երգչուհի Աննա Մայիլյանը:

Հայկական պատվիրակությունը գլխավորող ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը այդ օրերին մի շարք պաշտոնական հանդիպումներ կունենա ԱՄԷ ղեկավարների հետ:

Հայ եւ էստոնացի մշակույթի գործիչները քայլեր են ձեռնարկում վերականգնելու նախկին կապերը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏՊՊԱՆ: 2004 թ. Հայաստանի եւ Էստոնիայի կառավարությունների միջեւ նախատեսվում է ստորագրել կրթամշակութային համագործակցության համաձայնագիր, որով, ըստ էության, կվերականգնվեն երկու երկրների միջեւ վերջին շրջանում ընդհատված մշակութային կապերը: Այս մասին հայտնեց ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության, մշակույթի քաղաքականության վարչության գլխավոր մասնագետ Գոհար Դիլանյանը: Նման համաձայնագրի ստորագրման վերաբերյալ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել Էստոնիայի մայրաքաղաք Տալլինում նոյեմբերի 25-ից դեկտեմբերի 2-ը կայացած «Մշակութային կապեր» համաժողովում, որին հրավիրված է եղել նաեւ հայկական պատվիրակությունը՝ նախարարության ներկայացուցիչներ եւ մի շարք անվանի արվեստագետներ: Ընդ որում, ինչպես ընդգծեց Գոհար Դիլանյանը, էստոնական կողմը շահագրգռված է համաձայնագրի վավերացմամբ:

Նա նշեց նաեւ, որ Էստոնիան ներկայումս ունի 2000 հոգանոց հայկական համայնք՝ գործող հայկական եկեղեցիով եւ կիրակնօրյա դպրոցներով: Համայնքն այսօր ունի հայոց լեզվի ուսուցանման խնդիր: Դպրոցահասակ երեխաների մի մասը հաճախում է ռուսական դպրոց, իսկ մյուս մասը՝ էստոնական, եւ, ըստ էության, նրանց մեծ մասը չգիտի հայերեն: Ծնողների մեծ մասի ցանկությունն է, որպեսզի երիտասարդները կրթություն ստանան Հայաստանում:

ՏԱՐՎԱ ԿԱՐԵՎՈՐԱԳՈՒՅՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Ստոկհոլմում հանձնվեցին 2002 թ. Նոբելյան մրցանակները

Ստոկհոլմում երեքշաբթի օրը տեղի է ունեցել 2002 թ. Նոբելյան մրցանակների հանձնման արարողությունը: Որպեսզի գործակալությունը հաղորդում է, որ գրականության ասպարեզում դափնեկիր է դարձել 73-ամյա հունգար գրող Իմրե Կերտեսը: Իր ստեղծագործություններում նա նկարագրել է երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին Օսվենցիմի համակենտրոնացման ճամբարում անցկացրած օրերը:

Ֆիզիկայի ասպարեզում մրցանակներ ստացան 87-ամյա եւ 71-ամյա ամերիկացիներ Ռեյմոնդ Դեյիսը եւ Ռիկարդո Ջակոնին, ինչպես նաեւ 76-ամյա ճապոնացի Մասատոշի Կոշիբան՝ նեյտրինո աստղագիտության ոլորտում կատարած հետազոտությունների համար:

Քիմիայի ասպարեզում դափնեկիր դարձան 85-ամյա ամերիկացի Ջոն Ֆենը, 64-ամյա շվեյցարացի Կուրտ Վյուտրիխը եւ 43-ամյա ճապոնացի Կոյչի Տանական՝ նոր դեղամիջոցների արտադրությանը նպաստող մոլեկուլների տարրալուծման մեթոդների մշակման համար:

Բժշկական նվաճումների համար մրցանակներ հանձնվեցին 75-ամյա եւ 60-ամյա բրիտանացիներ Սիդնի Բրենեռին եւ Ջոն Սալստոնին, ինչպես նաեւ 55-ամյա ամերիկացի Ռոբերտ Հորվիցին: Օրգանների զարգացման կարգավորման եւ բջիջների ծագումնաբանության բնագավառում նրանց կատարած հետազոտությունները կարող են օգտակար լինել քաղցկեղային հիվանդությունների եւ ԴԱՎ-ի բուժման գործում:

Տնտեսագիտության ասպարեզում դափնեկիրներ են 68-ամյա իսրայելցի Դանիել Կանեմանը եւ 75-ամյա ամերիկացի Վեռնոն Սմիթը: Նրանց հայտնագործությունները ցույց են տալիս, թե ինչպես է հոգեբանությունն ազդում գնորդական պահանջարկի վրա:

Հոբելյանից առաջ կազմակերպվում է «Օսկարների» ցուցահանդես

2004 թ. նշվելու է ամերիկյան կինոակադեմիայի «Օսկար» մրցանակի 75 տարին: Մրցանակի պատմությունն ակնառու դարձնելու նպատակով կինոակադեմիան կազմակերպում է ցուցահանդես, որտեղ 2003 թ. հունվարից կցուցադրվեն դերասանների եւ բեմադրիչների ստացած առաջին 15 «Օսկարների» բնօրինակները:

1929 թվականից հանձնվող հեղինակավոր մրցանակն իր անունն ստացել է երկու տարի անց, այն շատ նման էր կինոակադեմիայի քարտուղարուհու հեռի Օսկարին: Ներկայումս մրցանակը շնորհվում է ըստ 24 անվանակարգության: Կան նաեւ հատուկ մրցանակներ, որոնք տրվում են կինոկարիերայի, հուշամնիտար նվաճումների կամ տեխնիկական հայտնագործությունների համար: Մրցանակաբաշխությունը տեղի կունենա մարտին:

Ամենից շատ՝ 64 անգամ, «Օսկարի» հավակնորդ է եղել Ուոլթ Դիսնեյը, որը ռեկորդակիր է նաեւ ստացած մրցանակների թվով (26): Դերասանների մեջ 12-ական անգամ «Օսկարի» հավակնորդ են եղել Քեթրին Հեփբըրնը եւ Մերիլ Սթրիփը: Ֆրանսիական ֆիլմերն «Օսկարի» են ներկայացվել 30 անգամ: Երկրորդ տեղում իտալական ֆիլմերն են:

Պ. Բ.

Արամ Խաչատրյանի 100-ամյա հոբելյանը

Մեծանուն կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի 100-ամյակի կապակցությամբ 2003 թ. շրջանառության մեջ կդրվեն հոբելյանական հուշամեդալներ, որոնց դիմերեսին պատկերված կլինի կոմպոզիտորի դիմանկարը, իսկ շրջերեսին՝ օպերայի տեսքը: Հայտնեց հանձնաժողովի նախագահ, ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը:

Ըստ նախարարի, 2003 թ. հունիսի 6-ին՝ Արամ Խաչատրյանի ծննդյան օրը, Երեւանում կմեկնարկի կոմպոզիտորի հոբելյանին նվիրված շարունակական միջազգային փառատոն, որը կավարտվի դեկտեմբերի 19-ին: Փառատոնին մասնակցության ցանկություն են հայտնել աշխարհի ճանաչված դիրիժորներ եւ կոմպոզիտորներ, այդ թվում Մստիսլավ Ռոստրոպովիչը, Վլադիմիր Սպիվակովը, Ջորջ Թեիլեւանյանը:

Ռոլանդ Շառոյանը տեղեկացրեց, որ 2003 թ. մեծ կոմպոզիտորի հոբելյանին նվիրված միջոցառումներ կանցկացվեն ինչպես Ռուսաստանում, այնպես էլ ԱՄՆ-ում, Ֆրանսիայում, Մերձավոր Արեւելքի եւ այլ երկրներում: Խաչատրյանական տարվա պատշաճ կազմակերպմանն աջակցելու մեծ պատրաստակամություն են հայտնել տարբեր երկրների հայկական համայնքները եւ բարեգործական կազմակերպությունները:

Հոբելյանական միջոցառումների շրջանակում մայրաքաղաքի «Մոսկվա» կինոթատրոնում կանցկացվի ֆիլմերի ցուցադրություն, որոնցում հնչում է Արամ Խաչատրյանի երաժշտությունը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏՊՊԱՆ

ԹԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Մարզական

Ավարտվեց ֆուտբոլային եւս մեկ մրցաշրջան, որը միջազգային եւ հանրապետական մրցաշարերում հարուստ էր զանազան իրադարձություններով: Ցավոք, ավարտված առաջնությունն ուրախանալու առանձնակի առիթներ չտվեց: Անհանգստացնում է առաջնությունում իսկապես լուրջ ու անհաշտ մրցակցության բացակայությունը, թիմերի խաղամակարդակների զգալի տարբերությունը, որն էլ հաճախ արտասովոր հաշիվների գրանցման պատճառ էր դառնում: Նման պայմաններում վարպետության աճի մասին խոսելն ավելորդ է:

Դրական տեղաշարժեր չեն նկատվում

Ինչպես եւ նախորդ առաջնությունում, այս անգամ էլ մրցանակային տեղերի համար պայքարող թիմերի քանակը սահմանափակ էր: Ընդ որում, երկրի չեմպիոնի կոչմանն արժանացած «Փյունիկը» մրցակցությունից դուրս էր, ինչի պերճախոս վկայությունն է 8 միավորի տարբերությունը «Շիրակից», փաստորեն, սուր մրցակցություն ծավալվեց միայն 2-րդ եւ 3-րդ տեղերի համար: Ուրախալին միայն այն է, որ, ի տարբերություն նախորդ առաջնության, այս անգամ արծաթե եւ բրոնզե մրցանակակիրները որոշվեցին իսկապես մարզական ազնիվ պայքարում: Ցավոք, տարբեր պատճառներով մրցանակային տեղերի համար պայքարին չմասնակցեցին «Արարատը», «Միկան» եւ «Զվարթնոցը», ինչը զգալի չափով նվազեցրեց հետաքրքրությունն առաջնության հանդեպ: Անհանգստացնում է 4-րդ եւ 5-րդ տեղերի միջեւ միավորների ահռելի տարբերությունը (16): Եթե սրան ավելացնենք, որ առաջնության հետնապահները «Լոռին», «Կոտայքը», «Դինամոն» եւ «Արցախը» չկարողացան լուրջ դիմադրություն ցույց տալ մրցակիցներին հաճախակի նրանց զիջելով խոշոր հաշիվներով, ապա տխուր պատկերն ավելի ամբողջական կդառնա: Դա էր պատճառը, որ մի շարք հանդիպումների ելքը նախապես կարելի էր գուշակել:

Երկրորդ տարին անընդմեջ երկրի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց «Փյունիկը»: Թիմի հաջողությունն օրինաչափ է: «Փյունիկն» արգենտինացի մասնագետ Օսկար Լոպեսի գլխավորությամբ բոլոր առումներով գերազանցեց մրցակիցներին եւ արժանիորեն գրավեց առաջին տեղը: Կարելի է վստահորեն նշել, որ այս տարի չեմպիոնությունը թիմին ավելի հեշտ տրվեց, քան նախորդ առաջնությունում: Թիմի ցուցանիշերն էլ դա են վկայում: Նախորդ տարվա համեմատ «Փյունիկը» 6 միավոր ավելի վաստակեց, խփեց 8 գնդակ ավելի, փոխարենը 9 գոլ պակաս բաց թողեց: Թիմի կազմը լեգեոներներով ուժեղացնելու, իսկապես մարտունակ ֆուտբոլային կոլեկտիվ ստեղծելու ակումբի ղեկավարության ջանքերը ցանկալի արդյունք տվեցին: «Փյունիկը» հաջողությամբ հաղթահարեց չեմպիոնների լիգայի որակավորման առաջին փուլի արգելքը, իսկ Կիեւի «Դինամոյի» հետ հանդիպումներում դրսեւորեց իր մարտական բնավորությունը: Ճիշտ է, դինամոյականների հետ խաղը ցույց տվեց, որ իսկապես մարտունակ կոլեկտիվ ստեղծելու գործում դեռեւս անելիքները շատ են: Կարծում ենք, որ նոր մրցաշրջանում այդ գործընթացը կշարունակվի եւ «Փյունիկն» ավելի հաջող հանդես կգա միջազգային մրցաշարերում: Անհանգստացնում է միայն այն հանգամանքը, որ ներքին առաջնությունում լուրջ մրցակցության չհանդիպելով, «Փյունիկի» ֆուտբոլիստների համար չափազանց դժվար է հարկ եղած դեպքում պայքարի տրամադրվել:

Ինչպես միշտ, առաջնության պարգեւների համար նախանձելի խաղային ձեռագիր, աչքի է ընկնում կամային հատկանիշներով: «Բանանցը» կարող էր նույնիսկ 2-րդ տեղը գրավել, սակայն վերջնագծում «Շիրակից» կրած պարտությունը ճակատագրական եղավ: Առաջնության պարգեւների համար մղվող պայքարում ինչ-որ չափով մարզական բախտը չժպտաց «Սպարտակին»: Համալրված լինելով փորձառու ֆուտբոլիստներով, սպարտակցիները բավական ժամանակ աչքի չէին ընկնում կայուն ու դիտարժան խաղով, թեեւ հաղթում էին մրցակիցներին: Բայց «Սպարտակն» էլ վերջնագծում վերելքով հանդես եկավ վերջապես դրսեւորելով իր ողջ ներուժը:

Այս մրցաշրջանում մեծ էին սպասելիքները, հատկապես «Միկայից», սակայն, ցավոք, դրանք չարդարացան: Ակումբի ղեկավարությունը հերթական անգամ մարզիչների հերթափոխ կազմակերպեց, ինչը վերջնական արդյունքում բացասաբար անդրադարձավ թիմի մրցելույթների վրա: Մեկ մրցաշրջանում թիմի ղեկը վստահվեց 5 գլխավոր մարզչի: Թվում էր, թե նախապատրաստական փուլում «Միկան» գլխավորած Վալերի Գլադիլինին կհաջողվի մարտունակ կոլեկտիվ ստեղծել հրավիրված ռուս լեգեոներներից ու տեղի ֆուտբոլիստներից, մանավանդ որ թիմը մի քանի հագեցած ուսումնամարզական հավաքներ էր անցկացրել Աղլերում: Սակայն դեռեւս մեկնարկում անհասկանալի պատճառներով թիմից ազատվեց Վալերի Գլադիլինը, իսկ շուտով ակումբի ղեկավարությունը հայտարարեց առհամառությամբ պայքար մղեցին «Շիրակի» ֆուտբոլիստները, որոնք միակն էին, որ պարտության մատնեցին չեմպիոնին, այն էլ մի քանի օր առաջ նրանից կրած ջախջախիչ պարտությունից հետո: Աղավինելով բացառապես սեփական կադրերին, «Շիրակը» «Սպարտակի» եւ «Բանանցի» հետ համառ մրցավեճում կարողացավ գրավել 2-րդ տեղը: Գովեստի է արժանի նաեւ «Բանանցը»: Արմեն Գյուլբուդաղյանցի սաները հատկապես վերելքով հանդես եկան առաջնության երկրորդ շրջանում: Դրան նպաստեց նաեւ թիմում փորձառու մի քանի ֆուտբոլիստների ընդգրկումը: Թիմն ունի ջին շրջանից հետո թիմը լուծարելու իր մտադրության մասին: Նման մոտեցումն, իհարկե, չէր կարող հոգեբանորեն չազդել ֆուտբոլիստների վրա: Փաստորեն, ողջ մրցաշրջանում «Միկան» այդպես էլ ոչնչով աչքի չընկավ: Անհասկանալի էր նաեւ 2-րդ շրջանում «Դինամոյից» եւ այլ ակումբներից մի խումբ ֆուտբոլիստների հրավիրման փաստը, երբ առանց այդ էլ հիմնական կազմում շատերի համար տեղ չէր գտնվում:

Նախորդ առաջնության արծաթե մրցանակակիր «Զվարթնոցին» էլ հիմնականում ֆինանսական խնդիրների հետեւանքով չհաջողվեց լրջորեն մրցակցել առաջնության պարգեւների համար: Իսկ «Արարատը» կազմի հետ կապված դժվարություններ ուներ: Արկադի Անդրեասյանին, փաստորեն, կրկին հարկ եղավ ձեռնամուխ լինել ֆուտբոլային նոր կոլեկտիվի ստեղծմանը: Դրա համար ժամանակ էր անհրաժեշտ: Եվ 2-րդ շրջանում արդեն որոշակիորեն ուրվագծվեց թիմի խաղային ձեռագիրը, թիմը զգալի առաջընթաց ապրեց: Հուսանք, որ հաջորդ մրցաշրջանում «Արարատը» կրկին կլինի մրցանակային տեղերի համար պայքարող թիմերի շարքում: Առաջնության 2-րդ կեսում իր խաղը զգալիորեն կայունացրեց «Լեռնագործը»: Այնուամենայնիվ, թիմերը, ինչպես արդեն նշել էինք, խղճուկ տպավորություն թողեցին: Գլխավոր պատճառն, իհարկե, ֆինանսական անմխիթար վիճակն է, որոնցում հայտնվել են «Լոռին», «Կոտայքը», «Դինամոն», «Արցախը»:

Ինչպես միշտ, այս անգամ էլ որոշ հանդիպումներում մրցավարների կողմից թույլ տվեցին կոպիտ սխալներ, որոնք ազդեցին խաղի վերջնական արդյունքի վրա: Արձանագրվեցին նաեւ մրցավարների նկատմամբ հաշվեհարդար տեսնելու փաստեր, ֆուտբոլիստների կողմից անվայելուչ պահվածքի դեպքեր: Նման տհաճ երեւույթների դեմ հարկավոր է ամենայն խստությամբ պայքարել:

Նոր մրցաշրջանի մեկնարկին դեռ շատ ժամանակ կա, սակայն հարկավոր է հնարավորինս արագորեն, հստակ որոշել առաջնության մրցակարգը, թիմերի քանակը: Խոսակցություններ կան թիմերի քանակի ավելացման մասին: Սակայն դժվար թե այդ քայլը դրականորեն ազդի մրցակցության վրա: Առաջնության անցկացման 11 տարվա փորձն այդ է վկայում:

«Ինտերի» նոր հաջողությունը

Կայացան ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի խմբային 2-րդ մրցաշարի երկրորդ տուրի հանդիպումները: «A» խմբում «Բարսելոնի» եւ «Նյուքասլի» մրցախաղը ուժեղ անձրեւի պատճառով հետաձգվել է եւ պետք է կայանար հաջորդ օրը: Խմբի մյուս խաղում համառ պայքար ծավալվեց «Ինտերի» եւ «Բայերի» միջեւ: Արդեն 2-րդ րոպեին հյուրերից Բերբատովը հիշ էր մնացել գրավեր «Ինտերի» դարպասը: Դաշտի տերերը խաղադաշտ էին դուրս բերել երեք հարձակվողի՝ Ռեկոբային, Վիերիին եւ Կրեսպոյին: Իտալացիների կազմում առաջին խաղակեսում երկու անգամ աչքի ընկավ Դի Բյաջիոն: Ընդմիջումից հետո «Բայերը» կրճատեց հաշվի տարբերությունը, սակայն 81-րդ րոպեին կոպիտ սխալ թույլ տվեց գերմանացիների դարպասապահ Բուսը՝ գնդակն ուղարկելով սեփական դարպասը: Եվ չնայած խաղավերջում հյուրերը կրկին հաջողության հասան, բայց խաղը փրկել չհաջողվեց:

«B» խմբում կայացած երկու հանդիպումներում գլխավոր գործող անձերը դարպասապահներն էին: Եթե «Վալենսիայի» դարպասապահ Անդրես Պալոմը «Արսենալի» հետ խաղում հանդիպման հերոսն էր՝ բազմիցս փրկելով թիմին գոլից, ապա «Ռոմայի» փորձառու դարպասապահ Ֆրանչեսկո Անտոնիոլիի թույլ տված երկու կոպիտ սխալները իտալացիների պարտության պատճառ դարձան: «Այաքսը» «Ռոմայի» հետ խաղում կազմի հետ կապված դժվարություններ ուներ: Որակազրկված էին Գալաշեկն ու Կիվուն, վնասվածքի հետեւանքով խաղադաշտ դուրս չէին եկել Ռաֆայել վան դեր Վարտն ու Զո Դիդուլիցան: Չնայած դրան, արդեն 11-րդ րոպեին «Այաքսը» բացեց հաշիվը: Անտոնիոլին չկարողացավ որսալ գնդակը եւ Իբրահիմովիչը գրավեց դարպասը: Դարպասապահի սխալը ազդեց թիմակիցների վրա: 2-րդ խաղակեսում էլ «Ռոմայի» դարպասապահը դարպասում սխալ դիրք էր ընդունել եւ չկարողացավ հետ մղել Լիսմանենի մոտ 20 մետրից կատարած հարվածը:

Խաղերի արձանագրություններից

«A» խումբ

«Ինտեր»-«Բայեր» 3-2

1-0, 2-0՝ Դի Բյաջիո (15, 27), 2-1՝ Ժիվկովիչ (63), 3-1՝ Բուս (81, ինքնագոլ), 3-2՝ Ֆրանցա (90):

«B» խումբ

«Այաքս»- «Ռոմա» 2-1

1-0՝ Իբրահիմովիչ (11), 2-0՝ Լիսմանեն (66), 2-1՝ Բաշիստուա (89):

«Արսենալ»-«Վալենսիա» 0-0

Մրցաշարային աղյուսակներ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ինտեր	2	2	0	0	7-3	6
2. Բարսելոն	1	1	0	0	2-1	3
3. Բայեր	2	0	0	2	3-5	0
4. Նյուքասլ	1	0	0	1	1-4	0

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արսենալ	2	1	1	0	3-1	4
2. Այաքս	2	1	1	0	3-2	4
3. Վալենսիա	2	0	2	0	1-1	2
4. Ռոմա	2	0	0	2	2-5	0

ՇԱԽՄԱՏ

Առնյանն առաջատարների խմբում

Հնդկաստանի Գոա քաղաքում շարունակվում է մինչեւ 20 տարեկան աղջիկների եւ պատանիների շախմատի աշխարհի առաջնությունը: Վիճակահանության քմահաճույքով Լեւոն Առնյանի մրցակիցներն առայժմ հնդիկ շախմատիստներն են: 3-րդ տուրում Լեւոնը պարտության մատնեց Չովդհուրի Սաղբարշիին եւ այժմ 2,5 միավորով 3-16-րդ տեղերն է բաժանում: Ադյուսակը 3-ական միավորով գլխավորում են անգլիացի գրոսմայստեր Լուկեն եւ լեհ շախմատիստ Ռադոսլավ Վոյտաչեկը: Կանանց մրցաադայքարում առաջատարներից ոչ մեկին չհաջողվեց 3-րդ տուրում էլ հաղթել: 2,5-ական միավորով աղյուսակը գլխավորում են Քրիստինա Ցալոտեսկուն (Ռումինիա), հնդիկ շախմատիստուհիներ Հարիկա Դրոնավալին եւ Հումպի Կոներուն, ռուսաստանցիներ Տատյանա Կոսինցեւան, Նատալյա Պոգոնինան եւ չին շախմատիստուհի Հուե Ցհաոն:

«Վիսլայի» անակնկալը

Կրակովի «Վիսլան» առաջինն ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի 1/8 եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեց՝ հյուրընկալվելիս պարզապես ջախջախելով գերմանական «Շալկե-04» ակումբին (4-1): Լեհ ֆուտբոլիստները հաճելի անակնկալ մատուցեցին իրենց երկրպագուներին: Թիմերի առաջին հանդիպումն ավարտվել էր ոչ-ոքի (1-1) եւ, մասնագետների կարծիքով, հաջորդ փուլ դուրս գալու «Շալկե-04»-ի հնարավորությունները գերադասելի էին:

«Մեծ մրցանակի» դափնեկիրները

Բրազիլացի ֆուտբոլիստ Ռոնալդոն, «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի աշխարհի հնգակի չեմպիոն գերմանացի Միխայիլ Շումախերը եւ Կանադայի վարչապետ Ժան Կրետյենն արժանացել են Ֆրանսիայի սպորտի ակադեմիայի այս տարվա «Մեծ մրցանակին»: Պարգեւները դափնեկիրներին է հանձնել ակադեմիայի նախագահ Ալան Դանեն: Սպորտի ակադեմիայի մրցանակը հանձնվում է 1905 թ.-ից:

Ժամկետը հայտնի է

Ծանրաբային պրոֆեսիոնալ բոքսֆամարտիկ Լենոքս Լյուիսն ընդունել է Վիտալի Կլիչկոյի հրավերը: Գերմանիայում պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, որ բոքսֆամարտի համաշխարհային ասոցիացիայի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի համար Լենոքս Լյուիս-Վիտալի Կլիչկո հանդիպումը կայանալու է մարտի 8-ին: Հանդիպման վայրը հայտնի կդառնա մոտ ժամանակներս:

Ընդհանրապես, Լյուիսը վճռել էր ավարտել իր ելույթները: Սակայն Կլիչկո եղբայրներից մարտահրավեր սանալով, որոշեց առայժմ հրաժեշտ չտալ ռինգին: Վիտալի Կլիչկոյի հետ մենամարտելուց հետո Լյուիսը կհանդիպի նախ Մայք Թայսոնի, ապա Վլադիմիր Կլիչկոյի հետ:

Ամենաբարձրը Դել Պիեռոյի աշխատավարձն է

Իտալական La Gazzetta dello sport թերթի անցկացրած հետազոտության արդյունքում պարզվել է, որ երկրի ֆուտբոլի «Ա» սերիայի բոլոր խաղացողների ընդհանուր աշխատավարձը կազմում է տարեկան 752 մլն եվրո: Ամենաբարձր վարձատրվող ֆուտբոլիստը Ալեսանդրո Դել Պիեռոն է, որը տարեկան ստանում է 5,5 մլն եվրո: Բարձր վարձատրվող ֆուտբոլիստների շարքում են նաեւ Բուֆոնը, Կանավարոն, Թյուրամը, Նեստան, Ռիվալդոն, Ռուի Կոստան, Ռեկոբան, Վյերին, Տոտին, Բաշիստուտան, Ֆիլիպո Ինզագին եւ Շեւչենկոն: «Ինտերը», «Միլանն» ու «Յուվենտուսը» տարեկան աշխատավարձի վրա ծախսում են ավելի քան 100 մլն եվրո: Ռեկորդակիրը Մասիմո Մորաշիի թիմն է, որի կազմում հանդես են գալիս միլիոնատեր 8 ֆուտբոլիստներ:

Էջը պատրաստեց
ԱՐՈՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Օրվա հետքերով

ԱՌԱՋԻՆԸ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը «Հավատարմագրման թեկնածուի» կարգավիճակում

Շնորհել է ԱՄՆ հավատարմագրող կազմակերպությունը

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը 1998 թ-ից հավատարմագրման գործընթաց էր սկսել ԱՄՆ դոցրոցների եւ քոլեջների արեւմտյան ասոցիացիային: Համալսարանն ամերիկյան հավատարմագրում ստանալու համար անհրաժեշտ մի շարք քայլեր պետք էր ձեռնարկեր՝ համախմբել ֆինանսական միջոցները, ամրապնդել ուսումնական ծրագրերն ու ներքին կառուցվածքը: Եվ քանի որ համալսարանը չափազանց կարեւորում է կրթության եւ ակադեմիական կառավարման մեջ հնարավոր առավելագույն չափանիշներին հասնելը, վերոհիշյալ գործընթացը խթան հանդիսացավ համալսարանի ուսումնական ծրագրերի կատարելագործման համար:

Ամերիկյան հավատարմագրման գործընթացը ներառում է երեք փուլ՝ համապատասխանության, ապա թեկնածուական կարգավիճակների շնորհում եւ հավատարմագրում:

2002 թ. նոյեմբերը Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի պատմության մեջ իրադարձային տարեթիվ էր՝ համալսարանին շնորհվեց «Հավատարմագրման թեկնածուի» կարգավիճակ: Սա նախադեպը չունեցող իրադարձություն է, երբ ԴՔԱԱ-ն նման կարգավիճակ է շնորհում Միացյալ Նահանգների տարածքից դուրս գտնվող համալսարանին: Նմանապես ՀԱՀ-ի գործունեության ընթացքում եւս առաջին անգամ է, երբ արեւմտյան մասնագետները նման բարձր չափանիշներով են գնահատում համալսարանի ուսումնական ծրագրերի եւ կառավարման որակը: Այժմ ՀԱՀ-ը հնարավորություն ունի պատշաճական հարաբերությունն հաստատել ԴՔԱԱ-ի հանձնաժողովի հետ, ինչը նշանակում է հաստատության ճանաչում, որը կարեւորագույն նախադրյալ է հավատարմագրման համար:

ՀԱՀ-ի հավատարմագրման համակարգող կոմիտեի համանախագահ Թեոնի Քոնդոսն իր խոսքում նշել է. «Այս նվաճումն, իրոք, շատ նշանակալից է, եթե նկատի ունենանք այն կրթական եւ մշակութային առանձնահատկությունները, որոնք առկա են Հայաստանի անցումային շրջանում նոր կրթական մոդել ներմուծելու գործում»: Կալիֆոռնիայի համալսարանի «Կրթություն արտասահմանում» ծրագրի նախկին փոխտնօրեն Քոնդոսը նաեւ նշել է. «Հայաստանի բազմամյա եւ կենսունակ մշակութային ավանդույթները պարարտ հող են ստեղծում ՀԱՀ-ի Հայաստանի եւ տարածաշրջանի զարգացմանը նպաստելու նպատակներն ու առաքելությունն իրականացնելու համար»:

Հավատարմագրման թեկնածուի կարգավիճակ ստանալու համար ՀԱՀ-ն անցել է ինքնավերլուծության եւ գնահատման երկամյա շրջան: Ուսանողները, դասախոսները ու աշխատակիցները, ընդգրկվելով համապատասխան աշխատանքային խմբի մեջ, բազմաթիվ քննարկումներ են ունեցել ամերիկյան հավատարմագրման չափանիշների շուրջ: 2002 թ. հունիսին ԴՔԱԱ-ի 9 ներկայացուցիչներից բաղկացած հանձնախումբն այցելել է ՀԱՀ՝ ուսումնասիրելու կրթական ծրագրերի որակը, կազմակերպության կառավարումը եւ կայունությունը, հանդիպել են ՀԱՀ-ի դասախոսական կազմի, աշխատակազմի, շրջանավարտների, գործատուների, ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարի հետ:

ԴՔԱԱ-ի հանձնախումբն իր դրական գնահատական-զեկույցի մեջ մասնավորապես նշել է, որ «ՀԱՀ-ի մագիստրոսի աստիճան շնորհող ծրագրերն անկասկած կարող են բավարարել շատ ամերիկյան համալսարանների համապատասխան ծրագրերին ներկայացվող պահանջները»:

ՄԵԼՈՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Ամերիկյան Կարմիր խաչի (ԱԿԽ) Հայաստանյան ներկայացուցչությունը հայտարարում է մրցույթ վարորդի պաշտոնի համար:

Վարորդը կընդգրկվի ԱԿԽ «Մանկական հիվանդությունների ինտեգրացված կառավարման» ծրագրում, որը իրականացվելու է Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու շրջանում:

Դիմելու համար անհրաժեշտ են՝

- Վարորդական իրավունք
- 5 տարվա վարորդի աշխատանքային փորձ
- Մարտունու շրջան մեկնելու ամենօրյա պատրաստակամություն
- Անգլերենի իմացությունը նախընտրելի է

Դիմել ԱԿԽ գրասենյակ Սուրենյանց թիվ 3 հասցեով կամ arc@netsys.am էլեկտրոնային փոստով: Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետն է դեկտեմբերի 18-ը:

Microsoft CERTIFIED Partner
Microsoft CERTIFIED Technical Education Center
VUE

@rminco Global Telecommunications

«Արմինկո» տեխնիկական ուսուցման կենտրոնը՝ «Եվրասիա» հիմնադրամի աջակցությամբ, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների մասնագետներին ընձեռում է բացառիկ հնարավորություն մասնակցելու Microsoft ընկերության արտոնագրված էլիտար դասընթացներին:

Դասընթացների տեւողությունը՝ 2-5 օր:
Դասընթացների վերջում տրվում է Microsoft ընկերության արտոնագիր:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 52-46-79 կամ այցելել Տիգրան Մեծի 4 (Հայարդնախագիծ ՓԲԸ շենք), 2-րդ հարկ, 251 սենյակ

http://www.microsoft.com/traincert/training

ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

☎ 529353

- Միջազգային կազմակերպությունն աշխատանքի է հրավիրում բարձրագույն կրթություն ունեցող անձանց, հարցազրույցով: Հեռ.՝ 223859 (տուն), 536846 (աշխ.). Գալինա:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Ավանում. Թումանյան 9, բն. 31, 9/8, 80/48 հմ: Գինը՝ 9.500 դոլար: Հեռ.՝ 618196. Կարելի է կամ փոխանակում 1 եւ 2 սենյականոց բնակարաններով:
- **Կատարում եմ** թարգմանություններ ֆրանսերենից հայերեն: Հեռ.՝ 771327:
- **Վաճառվում է** NOKIA 8210 բջջային հեռախոս իր հարտով: Գինը՝ 250 դոլար: Հեռ.՝ (091)493177:
- **Վաճառվում է** «MOTOROLA T191» նոր բջջային հեռախոս: Գինը՝ 50.000 դրամ: Հեռ.՝ (09) 407 551:
- **Վաճառվում է** NOKIA 3310 (նոր) բջջային հեռախոս: Հեռ.՝ 587168
- **Վաճառվում է** բենզաքարշակ՝ 2500 դրամ: Կահույք Էնիկոնդամ, հեռ.՝ 48 13 14:
- **Փոխանակում եմ** փոքր կենտրոնում գտնվող սեփականացված 80 քմ տարածքս սեփական տան հետ, հեռ.՝ 09 423833, Արթուր:
- **Վաճառվում է** իտալական «Ալֆա» ֆիրմայի էլեկտրական տաքացուցիչ, 8 սեկցիայով: Հեռ.՝ 277432:
- **Վաճառում եմ** 3 սենյականոց բնակարան Ավան-Մոինջ թաղամասում, 9/7 հարկ, կաթիսալ վերանորոգված: Գինը՝ 10.000 դոլար: Հեռ.՝ 625034:
- **Կատարում եմ** թարգմանություններ անգլերենից հայերեն եւ հակառակը, ինչպես նաեւ օտարերենից անգլերեն եւ հակառակը: Պարապում եմ անգլերեն ցանկացած տարիքի անձանց հետ, հեռ.՝ 26 75 88:
- Պարապում եմ հունարեն եւ անգլերեն շաբաթական 2-3 օր, պարապմունքի տեւողությունը՝ 1.5-2 ժամ: Հեռ.՝ 621834, Քրիստինե:

ԱՄՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆԸ ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ Է ՎԱՐՁՈՎ ԱՌԱՆՁՆԱՏՈՒՆ

Խնդրում ենք լրացնել սույն ձեւաթերթիկը եւ վերադարձնել ԱՄՆ դեսպանատուն՝ Բաղրամյան 18 հասցեով:

ATTN: GSO

1. Հասցեն _____
2. Պահանջվող վարձը _____
3. Վարձակալման ժամանակահատվածը (տարի) _____
4. Ննջարանների թիվը _____
Լոգասենյակների թիվը _____
5. Կա՞ արդյոք ավտոտնակ _____ Բակ/Այգի _____
6. Քանի՞ հարկանի է շենքը _____
7. Համաձա՞յն եք հանել տնից ողջ կահույքը եւ անձնական իրերը _____
8. Տունը վերջերս է վերանորոգվել կամ վերակառուցվել _____
Եթե ոչ՝ համաձա՞յն եք արդյոք կատարել վերանորոգման աշխատանքներ ԱՄՆ ստանդարտներին համաձայն, վարձակալելու նպատակով _____
9. Հեռախոս _____

Microsoft CERTIFIED Partner
Microsoft CERTIFIED Technical Education Center
VUE

@rminco Global Telecommunications

VUE testing center affords the opportunity to take an exam of Microsoft, CIW, Cisco Systems and other firms. After positive result you will receive a certification of these firm.

More detail information you can get by address:

4 Tigran Mets str.
("HayardNakhagits" building),
2-nd floor, room 251
From 10.00 up to 17.30
Tel: 524-679

For Your Internal News of Armenia
Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դափլ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 11. 12. 2002 Գինը՝ 100 դրամ